

MAASEUDUN NUORTEN SOSIAALISET SUHTEET JA VOIMAVARAT

Saija Fingerroos

Pro gradu- tutkielma

Sosiaalityö

Syksy 2024

Lapin yliopisto

Tiedekunta: Yhteiskuntatieteiden tiedekunta

Työn nimi: Maaseudun nuorten sosiaaliset suhteet ja voimavarat

Tekijä: Saija Fingerroos

Koulutusohjelma/oppiaine: Sosiaalityö

Työn laji: Pro gradu -tutkielma/Maisteritutkielma

Sivumäärä, liitteiden lukumäärä: 56 sivua, 5 liitettä

Vuosi: 2024

Tiivistelmä:

Pro Gradu- tutkielmassa tutkin maaseudun nuorten sosiaalisia suhteita ja voimavaroja. Tarkastelen sitä, miten sosiaaliset suhteet vaikuttavat maaseudun nuorten resilienssiin, joka ymmärretään tutkimuksessa nuorten kokemuksena omista voimavaroistaan. Nuorten sosiaaliset suhteet ja suhde maaseutuun ymmärretään tutkimuksessa sosiaalisena pääomana, joka vaikuttaa nuorten kokemuksiin omista voimavaroistaan. Tutkimuksessa tarkastellaan myös nuorten tulevaisuusvisioita. Teoreettisessa viitekehyksessä hyödynnetään sosiaalityön voimavarakeskeistä teoriaperinnettä ja James Colemanin sosiaalisen pääoman käsitettä. Maaseutu ymmärretään tutkimuksessa sekä fyysisenä, että sosiaalisena ympäristönä.

Tutkimusaineisto muodostettiin kyselytutkimuksella, joka suunnattiin rajatun alueen yhdeksäsluokkalaisille. Kyselyyn vastasi 169 maaseudulla asuvaa nuorta. Nuorten vastauksista muodostettiin määrällinen aineisto, jota analysoitiin määrällisen tutkimuksen menetelmin. Analyysissä muodostettiin nuorten voimavarojen kokemusta kuvaava muuttuja. Voimavarojen kokemusta kuvaavaa muuttujaa tarkasteltiin suhteessa sosiaalisiin suhteisiin liittyviin muuttujiin. Analyysiä jatkettiin tehtyjen havaintojen pohjalta nuorten sosiaalisten suhteiden ja voimavarojen kokemuksen yhteyksien kuvaamiseksi tutkimuskysymyksen ohjaamana. Nuorten tulevaisuusvisioiden tarkastelussa hyödynnettiin myös nuorten vastauksia avoimeen kysymykseen siitä, miksi he haluavat palata tulevaisuudessa kotipaikkakunnalleen tai miksi eivät halua palata.

Tutkimuksessa tehdyt havainnot korostavat sosiaalisten suhteiden ja kuuluvuuden tunteen merkitystä nuorten voimavarojen kokemukselle. Etenkin perheen merkitys nuorten voimavaroille korostui analyysin eri vaiheissa. Havainnot viittaavat siihen, että nuorten jaksamista voidaan tukea tukemalla perheitä ja nuorten suhteita perheisiinsä. Nuorten kokemuksilla omista voimavaroistaan havaittiin yhteys myös oman tulevaisuuden kokemiseen. Vahvempina koetut voimavarat lisäsivät kokemusta siitä, että oma tulevaisuus on hyvä. Nuorten sosiaalisia suhteita ja sosiaalista oppimista tulisi tarkastella vielä tarkemmin erilaisissa sosiaalisissa ympäristöissä, kuten maaseudulla ja kaupungissa.

Avainsanat: maaseutu, maaseudun sosiaalityö, määrällinen tutkimus, nuorten relienssi, sosiaalinen pääoma, voimavarat

Sisällys

1 Johdanto	1
2 Teoreettinen viitekehys	3
2.1 Nuorten resilienssi ja kokemukset omista voimavaroista	3
2.2 Voimavarat ja sosiaalinen pääoma	6
2.3 Maaseutu sosiaalisena ympäristönä ja sosiaalityön tutkimuskohteena	8
3 Tutkimuksen toteuttaminen.....	12
3.1 Tutkimustehtävä ja tutkimuskysymykset	12
3.2 Aineiston hankinta	14
3.3 Analyysi	16
4 Tutkimustulokset.....	18
4.1 Taustamuuttajat ja kokemus voimavaroista	18
4.2 Voimavarat ja sosiaaliset suhteet	23
4.3 Nuorten voimavarat ja sosiaaliset verkostot – omien asioiden jakaminen ja avun pyytäminen	29
4.4 Nuorten voimavarat ja sosiaaliset verkostot – kuulumus yhteisöihin	35
4.5 Maaseudun nuorten tulevaisuusnäkökulmat	39
5 Johtopäätökset	49
5.1 Yhteenveto	49
5.2 Pohdinta.....	51
LIITE 1 Kyselylomake.....	57
LIITE 2 Tutkimuslupahakemus	67
LIITE 3 Kyselyn ohjeistus oppilaille	69
LIITE 4 Korrelaatioanalyysi	74
LIITE 5 Summamuuttujan luokittelu	75

1 Johdanto

Tutkimuksessa tarkastellaan maaseudun nuorten sosiaalisten suhteiden yhteyttä voimavaroihin. Tarkoituksena on tarkastella sitä, miten sosiaaliset suhteet ja kytkennät vaikuttavat maaseudun nuorten resilienssiin, eli selviämiseen erilaisista pienemmistä ja suuremmista kriisitilanteista. Tutkimuksessa nuorten sosiaaliset suhteet ja suhde maaseutuun nähdään sosiaalisena pääomana, joka vaikuttaa nuorten voimavaroihin. Tutkimus toteutettiin kyselytutkimuksella, joka suunnattiin rajatun alueen yhdeksäsluokkalaisille. Kyselyyn vastasi 228 nuorta, joista 169 asuu maaseudulla. Tutkimuksen analyysissä huomioitiin vain näiden maalla asuvien 169:n nuoren vastaukset kyselyyn.

Tämän tutkimuksen tutkimustehtävänä on tuottaa tietoa nuorten sosiaalisista suhteista suhteessa heidän resilienssiinsä. Nuorten resilienssiä kuvataan tässä tutkimuksessa nuorten kokemuksina omista voimavaroistaan. Tutkimustehtävänä on siis tarkastella nuorten kokemuksia omista voimavaroistaan sosiaalisten suhteiden näkökulmasta. Tutkimuksen toisena tavoitteena on tutkia nuorten sosiaalisten suhteiden merkitystä nuorten tulevaisuusvisioiden näkökulmasta.

Tämän ajan yläkoululaiset ovat varhaisnuoruudessaan eläneet pahimman korona-ajan sekä kokeneet Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset. Vastaajilla on siis paljon omakohtaista kokemusta yhteiskuntaan laajemmin vaikuttavista kriiseistä, omaan henkilökohtaiseen elämäänsä liittyvien kokemusten lisäksi. Tutkimuksen toteuttaminen maaseudulla mahdollistaa sen, että kyselyllä tavoitetaan helposti koko ikäluokka. Maaseudun ympäristössä korostuu yksittäisten ihmissuhteiden merkitys ja siksi tutkimustulosten tulkinta voi olla helpompaa kuin kaupunkiympäristössä toteutetussa tutkimuksessa. Maaseudulla tehtyä tutkimusta voidaan kuitenkin soveltaa myös kaupungissa, sillä maaseudulla esiintyviä ilmiöitä esiintyy myös kaupunkiympäristöissä (Pugh & Cheers 2010, xiii). Gradun tutkimustuloksia voidaan siis soveltaa myös kaupunkiympäristössä esiintyviin ilmiöihin.

Maaseudun nuorten sosiaalisten suhteiden yhteys voimavaroihin on tärkeää selvittää. Maaseudulla yhteisöllisyys korostuu ja sosiaaliset verkostot ovat tiiviitä. Omien tekojen voi nähdä vaikuttavan muihin yhteisön jäseniin ja myös heidän välisiinsä sosiaalisiin suhteisiin (Peltomaa 2022, 101). Tätä varten on syytä pohtia, miten näin vahva yhteisöllisyys tukee ja toisaalta vie yksilön voimavaroja. Tiiviissä yhteisöissä esimerkiksi omasta yksityisyydestä kiinni pitäminen voi tuntua haasteelliselta.

Tutkimusaiheeni ja sen rajaus ovat seurausta kokemuksestani siitä, että maaseutu on ensisijaisesti sosiaalinen ympäristö. Näen maaseudun sosiaalisten verkostojen merkityksen maaseudun toimintaympäristön rakentumisessa vähintään yhtä tärkeänä kuin maaseudun fyysisen ympäristön. Omien elämäkokemusteni ja opintojeni aikana oppimani perusteella olen ohajutunut tarkastelemaan sosiaalisia suhteita voimavaroina ja sosiaalisena pääomana, jotka mahdollistavat ihmisten toimintaa. Maaseudun nuoret etsivät itsenäistymisprosessissaan tapoja toteuttaa itseään omassa toimintaympäristössään ja on tärkeää tarkastella sitä, miten maaseudulla korostetun merkityksen saavat sosiaaliset suhteet vaikuttavat heidän jaksamiensa ja tulevaisuudennäkymiinsä. Tutkimusaihetta lähestytään tutkimuksessa sosiaalityön voimavarakeskeisen teoriaperinteen ja James Colemanin sosiaalisen pääoman käsitteen kautta ja maaseutu ymmärretään tutkimuksessa ensisijaisesti sosiaalisena ympäristönä.

Luvussa 2 määritetään tutkimuksen teoreettinen viitekehys. Luvussa 3 esitellään tutkimuksen toteuttamista: tutkimuksen tutkimustehtävää, aineiston hankintaa ja aineiston analysointia. Tutkimustulosten esittäminen alkaa luvusta 4. Luvussa 4 esitellään ensin tutkimuksen taustamuuttujat ja voimavarojen kokemuksesta luotu muuttuja. Tutkimustulosten esittely etenee tämän jälkeen analyysin mukaisessa järjestyksessä. Ensin tarkastellaan nuorten sosiaalisia suhteita suhteessa nuorten kokemuksiin omista voimavaroistaan. Seuraavaksi käsitellään nuorten voimavaroja ja sosiaalisia verkostoja omien asioiden jakamisen kautta. Seuraavassa alaluvussa käsitellään nuorten kokemuksia yhteisöihin kuulumisesta. Tutkimustuloksia käsittelevän luvun viimeisessä alaluvussa käsitellään nuorten tulevaisuusnäkyviä. Luvussa 5 esitetään tutkimuksen johtopäätökset.

2 Teoreettinen viitekehys

2.1 Nuorten resilienssi ja kokemukset omista voimavaroista

Tutkimuksen tarkoituksena on osallistua keskusteluun nuorten resilienssistä ja nuorten selviytymisestä nyky-yhteiskunnassa. Gradututkimuksessani lähdän määrittämään resilienssiä sosiaalityön teorioiden kautta, sosiaalisesta näkökulmasta. Tässä tutkimuksessa ymmärrän resilienssin yksilön kokemuksena voimavaroistaan. Käsitteen määrittely perustuu aiempaan tutkimukseen ja käsityksiin resilienssistä ja yksilön voimavaroista (ks. Qamar 2023, Dagdeviren ym. 2020, Nuorisobarometri 2022, Hall & Lamont 2013, Connor & Davidson 2003, Ungar 2003, Healy 2014).

Nuorten sosiaalisten suhteiden vaikutuksesta resilienssiin löytyy vain vähän aiempaa sosiaalityön tutkimusta. Sosiaalisesta resilienssistä on tehty paljon kansainvälistä tutkimusta, mutta tutkimukset kohdistuvat useimmiten resilienssiin suhteessa tiettyyn yhteisöön ja ilmiöön tai paikalliseen ongelmaan (ks. esim. Qamar 2023). Resilienssi ilmiönä on sellainen, että sen ymmärtämiseen löytyy kiinnostusta useilta eri tieteenaloilta, jotka määrittävät käsitettä eri lähtökohdista (Dagdeviren ym. 2020). Kattavin löytämäni tutkimus nuorten resilienssistä on vuoden 2022 Nuorisobarometri, jonka tutkimusaiheena oli nuorten resilienssi. Nuorisobarometri käsittelee osittain samoja teemoja, joita haluan käsitellä graduni tutkimuksessa, mutta oman tutkimukseni tutkimusasetelma ja teoreettiset lähtökohdat eroavat nuorisobarometrin tutkimuksesta.

Laajasti ymmärrettynä resilienssi voidaan käsittää kokonaisten yhteiskuntien laajuisena ominaisuutena. Peter Hallin ja Michele Lamontin kokoamassa teoksessa, *Social resilience in the neoliberal era* (2013), käsitellään neoliberaalin aikakauden sosiaalisia, poliittisia ja taloudellisia vaikutuksia sosiaalisen resilienssin käsitteen avulla. Sosiaalinen resilienssi nähdään laajemmassa merkityksessä organisaation, luokan, yhteisön tai kansakunnan yhteen tuoman ihmisryhmän ominaisuutena. Sosiaalinen resilienssi kuvaa ihmisryhmien kykyä selvitä haasteista ja se nähdään menestyvien yhteiskuntien piirteenä. Menestyvässä yhteiskunnassa yhteiskunta tarjoaa jäsenilleen resurssit elää terveellistä, turvallista ja tarpeet tyydyttävää elämää. Hall ja Lamont ovat kiinnostuneet resilienssin sosiaalisista ja kulttuurisista näkökulmista. He ovat skeptisiä joidenkin hallitusten yrityksiin löytää sosiaaliin ongelmiin ratkaisua yksilöiden resilienssistä. (Mt., 2.) Hall ja Lamont siis näkevät hallitusten tarpeen yksilön

resilienssin kasvattamiseksi eettisenä ongelmana. Tästä syystä he tarkastelevat resilienssiä yhteiskuntien ja erilaisten yhteisöjen ominaisuutena.

Hallin ja Lamontin esittämä väite on hyvä avaus eettiselle keskustelulle. Miten paljon yhteiskunnasta tulevaa painetta yksilön tulee pystyä kestämaan? Onko yksilön vastuulla kasvattaa omaa resilienssiään vai yhteiskunnan vastuulla vähentää yksilöihin kohdistuvaa painetta? Sosiaalityön näkökulmasta tuntuu oikeutetulta sanoa, että vastuu on yhteiskunnalla, jonka tulisi pystyä tarjoamaan yksilöille hyvät elinolosuhteet. Totta on kuitenkin myös se, että globaalissa maailmassa yksittäinen yhteiskunta ei voi suojata jäseniään yhteiskunnan ulkopuolelta tulevilta uhilta ja haasteilta. Myöskään ympäristötekijöiden ja luonnonkatastrofien aiheuttamia haasteita ei voida yhteiskunnan toimin kontrolloida täysin. Siksi on tärkeää lähestyä resilienssiä myös yksilön ominaisuutena, jota voidaan tukea yhteiskunnan, lähiyhteisön ja yksilön omien toimien kautta.

Vuoden 2022 Nuorisobarometri käsittelee nuorten resilienssiä yksilön resilienssin näkökulmasta. Barometrin tulokset ilmentävät sitä, miten nuorten sosiaalisilla suhteilla on vahva yhteys resilienssiin ja vaikeuksista selviämiseen. Tutkimus tehtiin puhelinhaastatteluilla, joihin osallistui 1864 15–29-vuotiasta nuorta Manner-Suomesta. Tutkimuksen vastaajat edustavat siis koko Suomea. Nuorisobarometrin tutkimus nojasi valmiiseen CD-RISC 10-kysymyssarjaan (The Connor-Davidson Resilience Scale), joka sisältää oman käsityksensä resilienssistä. Kysymyssarja on tarkoitettu psykologisen resilienssin mittaamiseen. (Barometri, 11, 22, 51.)

CD-RISC kysymyssarjat perustuvat käsitykseen, että yksilön resilienssi on mitattavissa. Resilienssi ilmentää henkilökohtaisia ominaisuuksia, jotka auttavat menestymään vastoinkäymisissä. Menetelmän avulla saadaan yksilöiden resilienssille arvo, jolla yksilön resilienssiä voidaan verrata esimerkiksi yleiseen valtakunnalliseen tasoon. (Connor & Davidson 2003, 76, 78, 81.) Menetelmä on todettu toimivaksi resilienssin mittaamiseen, mutta se ei mittaa sosiaalisia tekijöitä, joista olen gradututkimuksessa kiinnostunut. Gradututkimukseni tarkoituksena on tutkia osittain samoja kysymyksiä, mutta eri asetelmalla ja eri lähtökohdista kuin vuoden 2022 Nuorisobarometrissä. Tarkoituksena on tavoittaa koko ikäluokka pieneltä alueelta. Lisäksi gradun tarkastelu keskittyy maaseutualueille, ottaen huomioon maaseutualueiden yhteisöjen erityisen luonteen. Gradun kysymysasettelu myös ottaa huomioon nuorten sosiaalisten suhteiden vaikutuksen heidän tulevaisuusnäkyksiinsä.

Sosiaalityön tutkimuksessa resilienssin tutkimuksen hyödyt nähdään silloin, kun resilienssiä tutkitaan tarkasti määritellyssä kontekstissa. Tällöin vältetään mielivaltaiset ja toisistaan eroavat tutkimustulokset. Resilienssiä tutkittaessa yksi kausaalisuhde resilienssin ja resiliensin suuruutta mittaavan tilanteen välillä ei riitä. Yksilön resilienssi voi yhdessä tilanteessa näyttää vahvalta ja toisessa resilienssiä ei ole ja yksilö näyttäytyy haavoittuvana. Tämä johtuu siitä, että resilienssi on laaja ja kontekstisidonnainen ilmiö. (Ungar 2003, 88.) Tästä syystä rajaan gradussani nuorten resilienssin tutkimisen resilienssin sosiaaliseen ulottuvuuteen. En yritä mitata yksilöiden resilienssille vertailukelpoista arvoa, vaan tutkin sitä millaisina nuorten sosiaaliset suhteet näyttäytyvät suhteessa voimavaroihin nuorten kokemusmaailmassa.

Azher Qamar (2023) käsittelee tutkimuksessaan sosiaalista resilienssiä siirtolaisten kokemuksiin liittyen. Sosiaaliseen resilienssiin kuuluvat yksilön kokemus sosiaalisesta ympäristöstä ja siitä, miten yksilöt reagoivat ja käyttäytyvät haastavissa tilanteissa ja muutoksissa. Qamar toteaa, että vaikka resilienssin tutkimus on kurinalaista ja teoreettista joustavuutta rajoittavaa, sosiaalisen resilienssin konseptiin kuuluu ajatus yhteydestä ihmisten kokemusmaailmaan ja sosiaaliseen ympäristöön. (Qamar 2023, 2) Sosiaalityön tutkimuksessa resilienssin käsitteen ottaminen suoraan toisen tieteenalan määrittelemänä näyttäytyykin pulmallisena. Qamarin mieltä mukailen lähestyn gradussani resilienssin käsitettä yksilöiden kokemusmaailmasta käsin.

Tässä tutkimuksessa käsitän resilienssin yksilön kokemuksena omista voimavaroistaan, joihin vaikuttavat yksilön sosiaaliset suhteet. Tarkastelen tutkimuksessani siis nuorten sosiaalisia suhteita ja heidän kokemuksiaan omista voimavaroistaan. Lähestymistapaani resilienssin tarkasteluun tukevat sosiaalityön teorioista voimavara- ja vahvuuskeskeiset teorit. Voimavara- ja vahvuuskeskeiset teorit keskittyvät ongelmien sijasta vahvuuksiin, toiveisiin, unelmiin ja ajatuksiin tulevaisuudesta. Yksi vahvuuskeskeisen teorian peruskäsityksistä on se, että ihmisillä on taipumus parantua ja yleensä heillä on taipumusta myös resilienssiin. (Healy 2014, 161, 168.) Voimavara- ja vahvuuskeskeiset teorit tunnistavat resilienssin ja sen roolin vaikeista tilanteista selviämisessä.

2.2 Voimavarat ja sosiaalinen pääoma

Tässä tutkimuksessa maaseudun nuorten voimavarat ymmärretään sosiaalityön voimavarakeskeisen teoriaperinteen ja James Colemanin sosiaalisen pääoman käsitteen näkökulmista. Sosiaalityössä hyödynnetään voimavarakeskeisiä teorioita, jotka tunnistavat yksilöiden voimavarat ja kyvyt. Voimavarakeskeinen teoria on sosiaalityössä ennen kaikkea ajattelutapa, joka auttaa tunnistamaan ja hyödyntämään yksilöiden käytettävissä olevia mahdollisuuksia oman tilanteen parantamiseksi. Voimavara- ja vahvuuskeskeisissä teorioissa ja niiden käyttämisessä keskitytään ongelmien sijaan vahvuuksiin, toiveisiin, unelmiin ja ajatuksiin tulevaisuudesta. Voimavarakeskeisyyden avulla etsitään tapoja nähdä yksilön ongelmat yksilön henkilön ulkopuolella ja menneiden tapahtumien sijaan keskitytään tulevaisuuteen ja sen mahdollisuuksiin. Teorian mukaan yksilöillä on voimavaroja ja vahvuuksia, joiden nähdään olevan sidoksissa sosiaalisiin suhteisiin. (Healy 2014, 161, 164, 166, 173.) Voimavarat nähdään siis resursseina, jotka liittyvät sosiaalisiin suhteisiin ja joita voidaan hyödyntää sosiaalityön käytännössä. Voimavarakeskeisten teorioiden käyttäminen mahdollistaa tässä tutkimuksessa maaseudun nuorten voimavarojen tarkastelun sosiaalisten suhteiden ja tulevaisuuden näkökulmista.

James Colemanin (1988) sosiaalisen pääoman (”social capital”) käsite on osa Colemanin yleistä teoreettista lähestymistapaa. Colemanin näkemyksen taustalla on käsitys siitä, että ihmisen toiminta perustuu rationaalisuudelle ja sosiaalisen pääoman mahdollistamille resursseille (”resources”). Tällainen lähestymistapa tekee näkyväksi sosiaalisten rakenteiden merkitystä osana keskustelua rationaalisesta toiminnasta. Colemanin mukaan sosiaalista pääomaa erottaa muista pääomista (kuten fyysinen ja inhimillinen pääoma) sen tapa olla osana toimijoiden välisten suhteiden muodostavaa rakennetta. Coleman soveltaa artikkelissaan sosiaalisen pääoman käsitettä henkilöiden välisissä suhteissa. Hän kuitenkin toteaa, että myös tavoitteelliset organisaatiot voidaan nähdä toimijoina, joiden väliset suhteet tuottavat sosiaalista pääomaa. (Coleman 1988, S95, S98.)

Sosiaalista pääomaa muodostuu, kun muutokset henkilöiden välisissä suhteissa helpottavat toimintoja, eli muiden kanssa toimimisesta saadaan apua omaan tekemiseen. Kuten fyysisen pääoman ja inhimillisen pääoman, myös sosiaalisen pääoman voidaan nähdä lisäävän produktiivista toimintaa. Esimerkiksi luotettavuus ja luottamus yhteisön tai ihmisryhmän sisällä auttavat saavutuksissa. Sosiaalinen pääoma muodostaa voimavaran tai resurssin, jota toimija voi käyttää. Sosiaalinen pääoma ei ole yksittäinen, helposti määritettävä kokonaisuus, vaan

se määritellään toimintatapansa ja tarkoituksensa kautta. Sosiaalinen pääoma muodostuu jonkinlaisista sosiaalisista rakenteista ja sosiaalisen pääoman muodostavat rakenteet tekevät mahdolliseksi sellaisten toimintojen suorittamisen ja tavoitteiden saavuttamisen, jotka muuten olisivat mahdottomia. Sosiaalinen pääoma, joka auttaa tietyssä tilanteessa voi toisessa tilanteessa näyttäytyä hyödyttömänä tai jopa vahingollisena. (Coleman 1998, S98, S100–S101.) Maaseudun toimintaympäristössä rakentuvat sosiaaliset suhteet voidaan nähdä sosiaalisena pääomana, joka vaikuttaa maaseudun nuorten voimavaroihin ja resursseihin. Tässä tutkimuksessa sosiaalinen pääoma ymmärretään yksilöiden käytössä olevia resursseja ja siten voimavaroja lisäävänä tekijänä. Colemanin sosiaalisen pääoman käsitteen hyödyntäminen mahdollistaa maaseudun toimintaympäristön tarkastelemisen sosiaalisten rakenteiden kautta. Sosiaaliset suhteet ovat resurssi, jonka avulla maaseudun nuoret rakentavat arkeaan.

Riikka Korkiamäki (2013) kirjoittaa väitöskirjassaan sosiologisen pääoman käsitteen käytöstä sosiaalityön tutkimuksessa. Sosiologisen pääoman käsitteessä korostuu sen kontekstisidonnaisuus. Käsitteeseen vaikuttavat aika, paikka, kulttuuri ja ihmiset siinä yhteydessä, jossa käsitettä käytetään. Korkiamäki kiinnittää huomiota siihen, että Colemanin sosiaalisen pääoman käsite ei ota huomioon sosiaaliseen kanssakäymiseen liittyviä valtasuhteita. Korkiamäki vertaa Colemanin sosiaalista pääomaa koskevaa teoriaa Pierre Bourdieun sosiaalisen pääoman käsitteeseen, joka näkee sosiaalisen pääoman yhtenä luokka-aseman ulottuvuutena. Colemanin teoria ei huomioi sosiaaliseen pääomaan liittyviä valtasuhteita, kuten Bourdieun. Tämä voidaan nähdä sekä puutteena, että mahdollisuutena Colemanin teorian soveltamisessa. Valtasuhteiden huomioimatta jättäminen jättää tarkastelusta pois olennaisen kielteisen ulottuvuuden, mutta samalla mahdollistuu sosiaalisen pääoman myönteisten tekijöiden tarkastelu. Korkiamäki korostaa myös sosiaalisen pääoman käsitteen tapaa huomioida paikallinen konteksti. (Korkiamäki 2013, 29, 36, 41.) Nämä ominaisuudet tekevät sosiaalisen pääoman käsitteestä hyvin sovellettavan eri yhteyksiin ja etenkin tämän tutkielman tarkasteluun. Paikallisen kontekstin huomioiva teoria sopii nuorten sosiaalisten suhteiden tarkasteluun maaseudun toimintaympäristössä. Maaseudun toimintaympäristöt ovat nimenomaan paikallisia toimintaympäristöjä, joissa vaikuttavat vahvasti sosiaaliset verkostot.

2.3 Maaseutu sosiaalisena ympäristönä ja sosiaalityön tutkimuskohteena

Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) kehittämän maaseutu-kaupunki-luokituksen mukaan maaseutualueita ovat kaikki kaupunkien kehysalueiden ulkopuolelle jäävät alueet. Maaseutualueet jaetaan maaseudun paikalliskeskuksiin, kaupungin läheiseen maaseutuun, ydinmaaseutuun ja harvaan asuttuun maaseutuun. Maaseudun paikalliskeskuksilla tarkoitetaan suurempien kaupunkialueiden ulkopuolella sijaitsevia taajamakeskuksia, pikkukaupunkeja ja isoja kirkonkyliä. Kaupungin läheinen maaseutu on maaseutumaista aluetta, joka on toiminnallisesti ja fyysisesti lähellä kaupunkialueita. Ydinmaaseudulla harjoitetaan intensiivistä maankäyttöä ja lisäksi tai vaihtoehtoisesti alue on elinkeinorakenteeltaan monipuolista ja suhteellisen tiiviisti asutettua maaseutua. Harvaan asuttu maaseutu taas on suurimmaksi osaksi metsää, eikä toimintoiltaan monipuolisia keskittymiä ole tai ne ovat pieniä ja sijaitsevat kaukana toisistaan. (Valtioneuvosto 29.5.2020.) Tähän tutkimukseen osallistuneet koulut sijaitsevat tämän jaon mukaan ydinmaaseudulla ja kaupungin läheisellä maaseudulla (<https://liiteri.ymparisto.fi/>). Kyselyn vastaajat eivät siis edusta tiheimmin tai harvimmin asuttuja maaseutualueita.

Kuva 1 Kyselyn toteutusalue Liiteri-palvelun kaupunki-maaseutu-luokitus- kartan mukaisesti (<https://liiteri.ymparisto.fi/>)

Vaikka maaseudulle ja erilaisille maaseutualueille on selkeä määritelmä, sosiaalityön kirjallisuudessa maaseudun käsite näyttäytyy tulkinnallisena. Kaupunkialueisiin vertautuva maaseudun alueellinen määrittäminen ei ole ainoa tapa käsittää maaseutu. Arja Kilpeläinen (2016) tuo esiin väitöskirjassaan, että maaseutu ympäristönä ei rakennu pelkästään alueellisuuden mukaan, vaan maaseutua voidaan tarkastella toiminnallisuuden kautta. Maaseudun

toiminnallista moninaisuutta tarkasteltaessa huomataan, että maaseutualueiden kehitys on riippuvaista maaseudulla asuvista ihmisistä ja heidän tahdostaan. Maaseudun voidaan katsoa rakentuvan ihmisten ja heidän ympäristönsä välisessä suhteessa ja maaseudun asukkaat ovat ehdoton edellytys maaseudun elinvoimaisuudelle. (Kilpeläinen 2016, 37). Sen sijaan, että maaseutu käsitettäisiin tiettyjen kriteerien perusteella määriteltyinä erilaisina maaseutualueina, maaseudun toimintaympäristö voidaan nähdä moniulotteisempänä tarkastelemalla maaseudulla asuvia ihmisiä ja heidän elämiinsä liittyviä toimintoja.

Kun maaseutua tarkastellaan sosiaalityön näkökulmasta, maaseudun toimintaympäristössä korostuvat sosiaaliset suhteet. Maaseudun sosiaalisissa verkostoissa korostuu oman toiminnan vaikutusten merkitys yhteisön muihin jäseniin. Pienet ja tiiviit yhteisöt mahdollistavat nopean tiedonkulun ja oman yksityisyyden ja oman perheen yksityisyyden takaaminen vaatii huolellisuutta. On huomattu, että pienissä yhteisöissä varjellaan tarkasti omaa yksityisyyttä ja tieto henkilökohtaisista vaikeuksista pyritään pitämään perheen sisällä. (Myller 2022, 67–68.) Sosiaalisia verkostoja ja omaa yhteisöä pidetään kuitenkin myös turvallisuuden rakentajina. Mahdolliset puutteet maaseudun palveluissa eivät uhkaa turvallisuudentunnetta, jos apua vaikeuksiin saa omasta yhteisöstä ja apua haetaankin usein juuri omasta lähiyhteisöstä. Turvallisuudentunne on riippuvainen omasta suhteesta paikalliseen yhteisöön. Hyvä suhde yhteisöön rakentaa turvallisuutta, mutta yhteisön ulkopuolelle jääminen luo turvattomuuden tunnetta. (Oinas 2012, 88–89).

Michael Leyshon (2011) tarkastelee tutkimuksessaan maaseudun nuorten identiteettien rakentumista ja kuulumisen tunnetta omaan asuinpaikkaansa nähden. Tutkimuksessa yhteisö ja vuorovaikutus muiden nuorten kanssa olivat brittiläisille nuorille tapa rakentaa omaa identiteettiä. Nuoret kokivat tulleen marginalisoiduiksi silloin, kun heidän suhteensa paikkakunnan ja yhteisön aikuisiin oli jännittynyt ja silloin, kun paikkakunnalla ei ollut nuorille omaa tilaa, jossa viettää aikaa yhdessä. (Leyshon 2011, 310–311.) Maantieteellisesti ja elinkeinollisesti määrittävän alueellisuuden lisäksi maaseutu on omanlaisensa sosiaalinen ympäristö, jonka erityispiirteet on syytä huomioida. Tarkasteltaessa maaseutua nuorten näkökulmasta, tulee huomioida myös erilaiset merkitykset, joita maaseudulla on nuorille.

Maaseutu ja sen eri määritelmät voidaan nähdä sosiaalisena konstruktiona, joka näyttäytyy erilaisena eri näkökulmista käsin. Colemanin sosiaalisen pääoman käsitteen pohjalta maaseutu voidaan ymmärtää omanlaisenaan sosiaalisena konstruktiona, joka on sosiaalista pääomaa ja myös tuottaa sitä. Colemanin (1998) mukaan sosiaalinen pääoma on osana

toimijoiden välisten suhteiden muodostamaa rakennetta (Mt., S98). Maaseutu voidaan siis ymmärtää sosiaalista pääomaa tuottavana sosiaalisten suhteiden verkostona. Maaseudun eri toimijat tuottavat muiden toimintaa mahdollistavaa sosiaalista pääomaa. Tämän lisäksi maaseudulla olemassa oleva sosiaalinen pääoma on osa maaseudun sosiaalista konstruktiota.

Maaseutua määritettäessä maaseutuun voidaan liittää myös oletuksia ja määritelmiä, jotka eivät ole todellisia. Maaseudun määrittäminen yhden kriteerin kautta, esimerkiksi asukasluvun kautta, ei tavoita todellisuutta. Pienen paikkakunnan asukasluku ei yksistään kerro siitä, millainen palveluverkosto alueella on ja miten useiden lähekkäisten pienten paikkakuntien palvelut täydentävät toisiaan. Sosiaalityössä tulisi ottaa huomioon, että käsitykset maaseudusta voivat sisältää monenlaisia oletuksia ja ideoita. Käsityksiin maaseudusta liittyvät olennaisesti esimerkiksi käsitykset siitä, miten maaseutua pitäisi hyödyntää ja miten maaseudulla pitäisi elää. (Pugh & Cheers 2010, viii, xiv–xv.) Maaseutualueita tutkittaessa tulee siis huomioida se, että maaseudun määritelmä voi elää kaikkien tutkimukseen osallistuvien ja tutkijamusta tekevien mielessä. Maaseutuun vaikuttaa myös liittyvän erilaisia arvokäsityksiä, jotka osaltaan vaikuttavat siihen, millaisena maaseutu näyttäytyy.

Nuorten aikuisten yksilöllisten elämänkulkujen rakentuminen maaseudulla ei vastaa tyypillistä länsimaista hyvän elämän normia, eikä nyky-yhteiskunnassa arvostettuja kunnianhimoisia tavoitteita koulutusta ja uraa suunniteltaessa (Adams & Komu 2022, 364–365). Nuoriin vaikuttavat nykyisin voimakkaasti yksilöllisiin elämäntapoihin ja vapaaseen tahtoon liittyvät diskurssit, vaikka heitä samalla pakotetaan kouluttautumaan ja kehittymään elämänkulkujensa aikana (Juvonen & Romakkaniemi 2019, 331). Työtä haettaessa nuorten velvollisuutena nähdään liikkuminen sinne missä työtä on, riippumatta siitä tarkoittaako liikkuvuus perhesiteiden katkeamista tai pitkiä työmatkoja (Forsberg 2019, 330). Ulkopuolelta tuleva paine voi parhaimmillaan johdattaa nuorten elämää suuntiin, joita he eivät itse osanneet ajatellakaan. Kaikki nuoret eivät kuitenkaan tahdo lähteä pois maaseudulta, eikä kaikilla välttämättä ole siihen mahdollisuutta. (Juvonen & Romakkaniemi 2019, 332.)

Ruotsissa tehdyn tutkimuksen mukaan nuoret eivät näe maaseudulle jäämistä realistisena vaihtoehtona työn, koulutusmahdollisuuksien ja uramahdollisuuksien puutteen vuoksi, vaikka osa nuorista haluaisikin jäädä asumaan kotipaikkakunnalleen (Rönnlund 2020, 131). Toisen tutkimuksen mukaan sosiaaliset resurssit, kuten toisella paikkakunnalla asuvat sukulaiset tai perheenjäsenet voivat olla nuorille omalta paikkakunnalta lähtemisen mahdollistava tekijä. Kokemukset muiden onnistuneesta siirtymisestä muualle asumaan ja

opiskelemaan voivat myös kannustaa nuoria muuttamaan. (Rosvall ym. 2018, 48.) Maaseudun nuorten kokemusmaailmassa sosiaalisilla suhteilla voi siis olla vahva vaikutus sekä arkeen, että nuorten tulevaisuusvisioihin.

Maaseudun nuorille kysymys jäämisestä ja lähtemisestä on yhteydessä useisiin diskursseihin, jotka korostavat maaseutuun liitettäviä myönteisiä ja kielteisiä käsityksiä (Rosvall ym. 2018, 43–44). Voidaan todeta, että nuoruuteen maaseudulla ja maaseudun nuorten tulevaisuuteen liittyy arvokäsityksiä, jotka vaikuttavat nuorten elämään, kuten päätöksiin omalle kotipaikkakunnalle jäämisestä tai sieltä lähtemisestä. Maaseudun nuorten tulevaisuuskäsitykset rakentuvat maaseudun sosiaalisen ja toiminnallisen ympäristön ja maaseutuun ja nuoruuteen liittyvien arvokäsitysten muodostamassa paineessa.

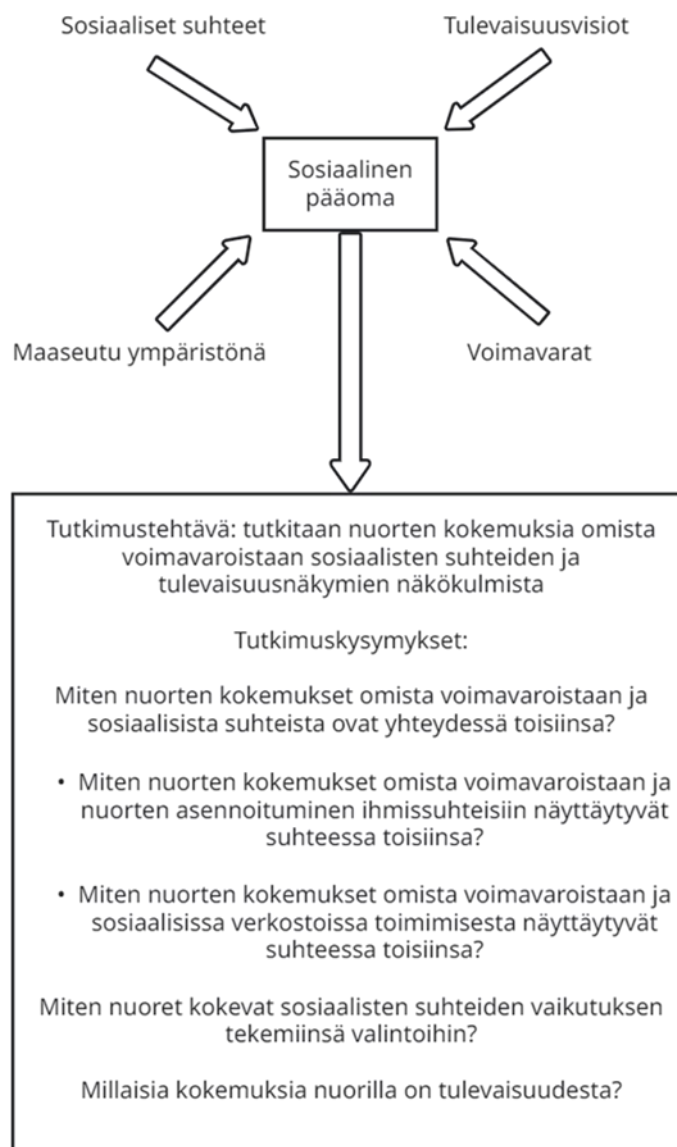
3 Tutkimuksen toteuttaminen

3.1 Tutkimustehtävä ja tutkimuskysymykset

Tutkimustehtävänä on tutkia nuorten kokemuksia omista voimavaroistaan sosiaalisten suhteiden ja tulevaisuusnäkökulmien näkökulmista. Tutkimustehtävä jakautuu kolmeen tutkimuskysymykseen, jotka käsittelevät tutkimuksen viitekehyksessä määriteltyjä nuorten voimavaroja, sosiaalisia suhteita sekä nuorten tulevaisuusvisioita. Ensimmäisen tutkimuskysymyksen olen jakanut kahteen alakysymykseen.

- 1) Miten nuorten kokemukset omista voimavaroistaan ja sosiaalisista suhteista ovat yhteydessä toisiinsa?
  - a. Miten nuorten kokemukset omista voimavaroistaan ja nuorten asennoituminen ihmissuhteisiin näyttäytyvät suhteessa toisiinsa?
  - b. Miten nuorten kokemukset omista voimavaroistaan ja sosiaalisissa verkostoissa toimimisesta näyttäytyvät suhteessa toisiinsa?
- 2) Miten nuoret kokevat sosiaalisten suhteiden vaikutuksen tekemiinsä valintoihin?
- 3) Millaisia kokemuksia nuorilla on tulevaisuudesta?

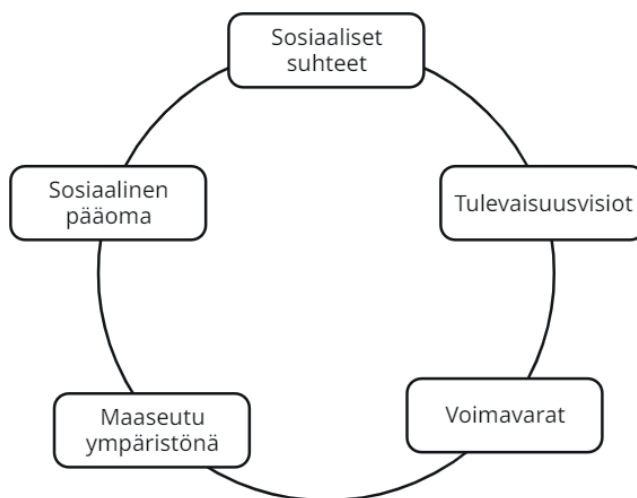
Koska sosiaalinen pääoma toimii osana toimijoiden välisten suhteiden muodostavaa rakennetta, sillä voidaan nähdä olevan yhteys myös toimijoiden voimavaroihin, toimintaympäristöön ja tulevaisuusvisioihin. Maaseudun nuorten voimavarat, nuorten sosiaaliset suhteet, maaseutu ympäristönä ja nuorten tulevaisuusvisiot rakentavat sosiaalista pääomaa. Toisaalta sosiaalinen pääoma itsessään toimii osana toimijoiden välisten suhteiden muodostavaa rakennetta ja sosiaalisen pääoman voidaan nähdä lisäävän produktiivista toimintaa (Coleman 1988, S). Nuorten sosiaalinen pääoma vaikuttaa nuorten elinympäristöön nuorten toiminnan kautta, jota sosiaalinen pääoma osaltaan mahdollistaa. Sosiaalinen pääoma vaikuttaa myös nuorten kokemuksiin omista voimavaroistaan, etenkin maaseudulla, missä sosiaalinen ympäristö on tärkeä resurssi (ks. esim. Myller 2022, Oinas 2012). Sosiaalinen pääoma voi edelleen tukea verkostoitumista ja sosiaalisten suhteiden rakentamista.

Kuva 1 Tutkimuksen teoreettinen viitekehys, tutkimustehtävä ja tutkimuskysymykset

Kuvan 2 kuvio teoreettisesta viitekehuksesta on yksiulotteinen. Tarkasteltavat ilmiöt ovat moniulotteisia ja ne vaikuttavat toisiinsa lukemattomin eri tavoin. Kuvassa 2 esitetään pelkistetty versio teoreettisesta viitekehuksesta ja siitä, mihin käsitteiden välisiin ulottuvuuksiin keskitytään tutkimuskysymyksiin vastattaessa. Kuvan 3 kuvio havainnollistaa tutkimuksessa käytettävien käsitteiden moniulotteisia suhteita toisiinsa.

Kuva 3 Tutkimuksen teoreettinen viitekehys, käsitteiden väliset suhteet

3.2 Aineiston hankinta

Tutkimus toteutettiin kyselytutkimuksena yhteistyössä Nouseva Rannikkoseutu ry:n (”Norsun”) kanssa. Norsu on kehittämisyhdistys ja Leader-ryhmä, joka toimii Pohjois-Pohjanmaan rannikkoalueella. Norsu myöntää taloudellista tukea paikallisille yrityksille, yhdistyksille ja nuorten projekteille. Norsulla on myös omia hankkeita, joilla kehitetään paikallista toimintaa. Tutkimuksen kyselylomake (Liite 1) rakennettiin yhteistyössä Norsun nuorisoaktivatoijan kanssa. Kyselylomakkeen kysymykset suunniteltiin vastaamaan sekä gradututkielman tutkimuskysymykseen, että Norsun tulevien hankkeiden suunnitteluun ja tiedontarpeisiin.

Yhteistyö Norsun kanssa mahdollisti sen, että tutkimus voitiin toteuttaa usean kunnan alueella ja näin vastaajia saatiin enemmän. Tutkimuslupahakemukset toimitettiin kaikkiin Norsun alueen yläkouluihin ja kyselyyn saatiin vastauksia viideltä eri koululta kolmesta kunnasta. Vaikka tutkimus kohdistuu maaseudulla asuviin nuoriin, tutkimuslupahakemukset lähetettiin kuitenkin myös Raahen kaupungin kouluihin. Analyysissä otetaan kuitenkin huomioon vain maaseutukoulujen oppilaiden vastaukset. Aineisto kerättiin kiertämällä kouluilla. Kysely pidettiin suuremmissa kouluissa jokaiselle luokalle erikseen ja pienemmillä kouluilla paikalla olivat samaan aikaan kaikki koulun yhdeksäsluokkalaiset. Kysely toteutettiin Webropol-alustalla, josta muodostettu aineisto siirrettiin SPSS- ohjelmaan.

Kuva 4 Nouseva Rannikkoseutu ry:n toiminta-alue (<https://nousevarannikkoseutu.fi/>)

Kyselylomakkeen kysymykset kartoittavat vastaajien voimavaroja, sosiaalisia suhteita, ajatuksia tulevaisuudesta ja yhteyttä omaan asuinpaikkaan. Vastaajien voimavaroja kartoitetaan väitteillä, jotka mittaavat vastaajan kokemuksia omista voimavaroista. Vastaajien asennoitumista sosiaalisiin suhteisiin ja vuorovaikutukseen muiden kanssa mitataan myös erilaisilla väitteillä. Kyselylomakkeella esitellään lisäksi erilaisia tapauksia, joiden kohdalla vastaajat voivat valita kuka tai ketkä ovat sellaisia ihmisiä, jotka nuoret haluavat mukaan kyseiseen tilanteeseen. Kyselylomakkeen tulevaisuuteen liittyvät kysymykset kartoittavat nuorten ajatuksia omasta tulevaisuudestaan suhteessa elämänsä ihmisiin ja asuinpaikkaan. Nuorilta kysytään heidän kokemuksiaan Suomen tulevaisuudesta asuinmaana, oman asuinpaikan tulevaisuudesta sekä maailman tulevaisuudesta ylipäänsä. Kyselylomakkeen muut kysymykset on suunnattu vastaamaan enemmän Nouseva Rannikkoseutu ry:n hankkeita hyödyttäviin teemoihin, mutta vastauksia hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan gradun tutkimuskysymyksiin vastaamisessa. Kysymykset liittyvät nuorten kotipaikkuntien palveluihin, nuorten vaikutusmahdollisuuksiin ja järjestö- ja yhdistystoimintaan.

Kyselyn täyttämisen yhteydessä kyselyyn vastanneille yhdeksäsluokkalaisille kerrottiin kyselyn tarkoitus ja esiteltiin kyselyä toteuttavat tahot (Liite 3). Kyselyn ohjeistuksessa tuotiin esille, että kysely on vapaaehtoinen ja jokainen oppilas voi itse tehdä päätöksen kyselyyn osallistumisesta. Kyselyssä ei kerätty henkilötietoja.

3.3 Analyysi

Kyselylomakkeella oli nuorten voimavaroja mittaavia väitteitä, joiden paikkaansa pitävyyttä nuoret arvioivat asteikolla ”täysin samaa mieltä”, ”jokseenkin samaa mieltä”, ”jokseenkin eri mieltä”, ”täysin eri mieltä” ja ”en osaa sanoa”. Kokemusta voimavaroista mitataan kyselyssä väitteillä ”Tunnen, että päivittäiset tekemiseni ovat merkityksellisiä”, ”Olen tyytyväinen elämääni”, ”Tunnen olevani arvokas”, ”Koen olevani tarpeellinen muille”, ”Minulla on vaikutusvaltaa itseäni koskevissa asioissa”, ”Koen elämäni olevan hyvin hallinnassani” ja ”Olen tyytyväinen tämänhetkiseen jaksamiseeni”.

Voimavaroja kuvaavien väitteiden muuttujille tehtiin korrelaatioanalyysi (ks. liite), faktorianalyysi ja reliabiliteettianalyysi, jotta voitiin selvittää mittaavatko väitteet samaa asiaa. Korrelaatioanalyysillä tutkittiin alustavasti voimavaroja mittaavien väitteiden korrelaatiota keskenään ennen faktorianalyysia. Korrelaatioanalyysissä korrelaatiot väitteiden ”Tunnen, että päivittäiset tekemiseni ovat merkityksellisiä” ja ”Minulla on vaikutusvaltaa itseäni koskevissa asioissa” korrelaatio muiden muuttujien kanssa näyttäytyi heikompana kuin muiden muuttujien osalta. Korrelaatioanalyysin merkitys muuttujien välisten yhtyksiä tarkastelussa on pienempi kuin monimuuttujamenetelmien, kuten faktorianalyysin ja reliabiliteettianalyysin (Jokivuori & Hietala 2007, 38).

Koska kyselyn voimavaroja kuvaavien väitteiden oli alusta lähtien tarkoitus kuvata vastaajan voimavaroja, faktorianalyysissä tarkistettiin, että väitteet todella kuvaavat samaa asiaa. Faktorianalyysin taustalla oli tavoite, että voimavaroja mittaamaan valitut väitteet muodostavat yhden faktorin, joka voidaan nimetä vastaajien voimavarojen kokemusta kuvaavaksi faktoriksi. Faktorianalyysin tarkoituksena on tarkastella eri muuttujien välistä korrelaatiota ja tutkia, että onko muuttujien taustalla jotain yhteistä (Kananen 2011, 114). Faktorianalyysin avulla muuttujista muodostetaan faktoreita, jotka kuvaavat jotain itse muuttujia abstraktimpaa ilmiötä, jota ei voida suoraan mitata. (Mt., 114.) Analyysi perustuu ajatukseen, että jos muuttujien välillä havaitaan voimakas korrelaatio ja ne ovat käsitteellisesti lähellä toisiaan, niiden voidaan nähdä mittaavan samaa ominaisuutta (Jokivuori & Hietala 2007, 90).

Faktorianalyysissä muodostui yksi faktori. Kaikkien muuttujien latautuessa samaan faktoriin, muuttujien faktorilatausten arvot asettuivat välille ,548 - ,873. Faktorilataus kertoo siitä, miten vahvasti muuttuja sopii faktoriin ja faktoriin valittavat muuttujat valitaan faktorilatauksen perusteella (Jokivuori & Hietala 2007, 100). Yleisesti käytettävä raja on 0,5, eli

kaikki tätä suuremmat muuttujat voidaan ottaa mukaan faktoriin. Valinta tehdään kuitenkin oman tulkinnan mukaan. (Mt., 100.)

Faktorianalyysin jälkeen muuttujille tehtiin vielä reliabiliteettianalyysi. Voimavaroja kuvaavien väitteiden Cronbachin alfa oli ,864. Reliabiliteettianalyysillä testataan testattavan mittarin, kuten summamuuttujan muodostamista varten valittujen muuttujien muodostaman kokonaisuuden, yhdenmukaisuutta (Jokivuori & Hietala 2007, 103). Reliabiliteettia kuvaa Cronbachin alfa, joka ottaa huomioon muuttujien väliset keskinäiset korrelaatiot ja väittämien lukumäärän. Cronbachin alfa on arvo 0:n ja 1:n välillä ja mitä suurempi alfan arvo on, sitä suurempi on mittarin yhdenmukaisuus. Yleisesti yhdenmukaisuutta pidetään riittävänä, jos arvo on suurempi kuin 0,6. (Mt., 103–104.)

Faktorilatausten ja Cronbachin alfan osalta voitaisiin sanoa, että kaikki seitsemän muuttujaa voidaan liittää samaan faktoriin ja muuttujilla voidaan nähdä olevan yhteys. Korrelaatioanalyysissä ja faktorianalyysissä muuttujat ”Tunnen, että päivittäiset tekemiseni ovat merkityksellisiä” ja ”Minulla on vaikutusvaltaa itseäni koskevissa asioissa” kuitenkin erottuivat muista muuttujista. Korrelaatioiden ja faktorilatausten arvot poikkesivat muiden muuttujien saamista arvoista huomattavasti ja siksi niitä ei lopulta otettu osaksi summamuuttujaa. Tämä valinta tehtiin siksi, että summamuuttuja toimisi analyysissä mahdollisimman hyvin. Faktorianalyysi ja reliabiliteettianalyysi toistettiin viidellä jäljelle jääneellä muuttujalla. Kaikkien muuttujien faktorilatausten arvot kasvoivat hieman ja samoin kasvoi myös Cronbachin alfa. Suurin muutos oli se, että seassa ei ollut enää huomattavasti muita pienempiä arvoja. Nuorten kokemusta omista voimavaroistaan mittaavista viidestä väitteestä muodostettiin summamuuttuja.

Analyysin seuraavassa vaiheessa voimavarojen kokemusta kuvaavaa muuttujaa tarkasteltiin nuorten sosiaalisiin suhteisiin liittyvien asennemuuttujien kanssa. Ristiintaulukoimalla voimavarojen kokemus ja sosiaalisia suhteita kartoittavia kyselyvastauksia, voitiin tarkastella voimavarojen kokemusten ja sosiaalisten suhteiden välisiä yhteyksiä. Samaten tutkimuksessa tarkasteltiin voimavarojen ja nuorten tulevaisuutta koskevien kokemusten välisiä yhteyksiä. Nuorten tulevaisuusvisioiden tarkastelussa hyödynnettiin myös nuorten vastauksia avoimeen kysymykseen siitä, miksi haluavat palata tulevaisuudessa kotipaikkakunnalleen tai miksi eivät halua palata. Analyysiä jatkettiin tehtyjen havaintojen pohjalta nuorten sosiaalisten suhteiden ja voimavarojen kokemuksen yhteyksien kuvaamiseksi tutkimuskysymyksen ohjaamana.

4 Tutkimustulokset

4.1 Taustamuuttajat ja kokemus voimavaroista

Kyselyyn vastasi yhteensä 228 yhdeksäsluokkalaista nuorta, joista 169 käy koulua maaseutupaikkakunnalla. Tässä analyysissä käytetään vain näiden 169:n nuoren vastauksia. Vastauksia ei eritellä paikkakunnittain, vaan niitä käsitellään kokonaisuutena, sillä vastausten paikkakunta-kohtainen analysointi ei ole tarpeellista tutkimuskysymykseen vastaamiseksi. Kyselyvastausten jako maaseudulla ja kaupungissa koulua käyviin nuoriin on luotettava, sillä kysymys nuoren käymästä koulusta oli kyselylomakkeella pakollisena kysymyksenä. Nuorilla oli lisäksi kyselyä täyttäessään mahdollisuus valita ainoastaan oma koulunsa, sillä muut vaihtoehdot olivat piilotettuna.

Kyselyyn vastanneista nuorista 52% ilmoitti sukupuolekseen ”nainen” ja 44% ”mies”. Vaihtoehdon ”muu” tai ”en halua kertoa” valitsi 5% nuorista. Vastaajista valtaosa, 60%, kertoi asuneensa nykyisessä asuinkunnassaan koko ikänsä ja 40% nuorista oli jossain vaiheessa muuttanut muualta nykyiseen asuinkuntaansa. Vastaajista 41% ilmoitti asuvansa taajamassa ja 43% taajaman ulkopuolella. Kyselyyn vastasi suunnilleen yhtä paljon taajamassa ja taajaman ulkopuolella asuvia nuoria. Kyselytilanteissa useat nuoret kysyivät kyselyn vetäjiltä ja opettajilta, että mitä taajama tarkoittaa. Kysymys oli nuorille vaikea ja 16% vastaajista ei osannut sanoa asuuko taajamassa vai taajaman ulkopuolella. Valtaosa nuorista kuitenkin osasi vastata kysymykseen, joten taustamuuttajaa käytettiin analyysissä harkiten. Taajamaan liittyvän kysymyksen avulla voidaan arvioida sitä, asuvatko nuoret lähempänä vai kauempana palveluja ja asutuskeskusta kuin ikätoverinsa.

Muodostettu voimavarojen kokemusta kuvaava summamuuttuja sai arvoja välillä 1–4. Summamuuttujan luokittelu tehtiin seuraavalla jaolla: heikko (1–2,19), kohtalainen (2,2–2,79), hyvä (2,8–3,39) ja erittäin hyvä (3,4–4,0). Luokittelussa suurimmassa luokassa ovat voimavaransa hyvinä kokevat nuoret (39% kyselyyn vastanneista). Voimavaransa erittäin hyvinä ja kohtalaisena kokevien nuorten osalta luokat ovat samansuuruiset (molemmissa 24% kyselyyn vastanneista). Pienimmän luokan muodostavat voimavaransa heikkoina kokevat nuoret (12% kyselyyn vastanneista). Luokittelu tehtiin siten, että luokissa on riittävästi vastaajia, jotta ei tule ongelmia vastaajien tunnistettavuuden kannalta. Nuorten voimavarojen kokemusta tarkasteltiin suhteessa taustamuuttujiin (Taulukko 4).

Taulukko 1 Taustamuuttajat: sukupuoli, asuinpaikka (taajamassa, taajaman ulkopuolella), asunut nykyisessä asuinkunnassa koko ikänsä

	lkm	%
Sukupuoli		
Nainen	88	52
Mies	74	44
Muu tai en halua kertoa	7	5
Yhteensä	169	100
Asuinpaikka		
Taajamassa	70	41
Taajaman ulkopuolella	72	43
En osaa sanoa	27	16
Yhteensä	169	100
Asunut nykyisessä asuinkunnassa koko ikänsä		
Kyllä	102	60
Ei	67	40
Yhteensä	169	100

Taulukko 2 Luokiteltu summamuuttuja voimavarojen kokemuksesta

	lkm	%
Kokemus voimavaroista		
Heikko	20	12
Kohtalainen	40	24
Hyvä	65	39
Erittäin hyvä	41	24
Yhteensä	166	100,0

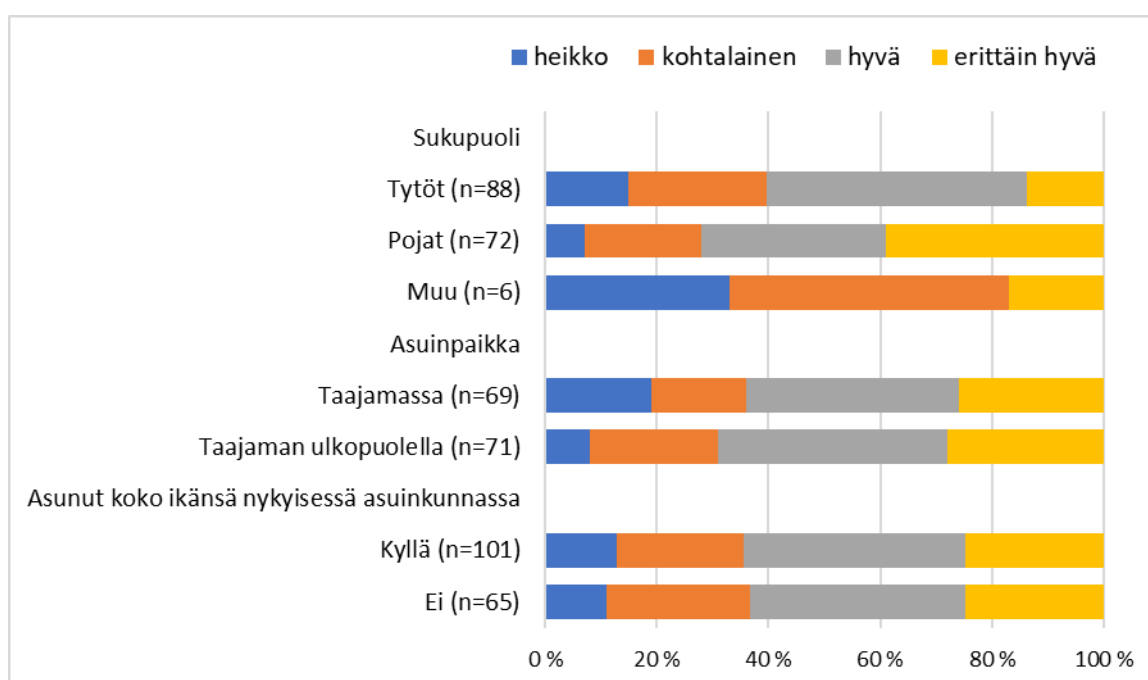
Tulokset viittaavat siihen, että voimavarojen kokemus näyttäytyy kyselyssä sukupuolistuneena ilmiönä. Khiin neliötestiä käytetään, kun halutaan selvittää onko kahden muuttujan

välillä yhteys. Khiin neliötestin mukaan kyselyyn vastanneiden sukupuolen (mies ja nainen) ja voimavarojen kokemuksen välillä on tilastollisesti merkitsevä yhteys ($p=0,003$), osoittaen, että tyttöjen ja poikien voimavarojen kokemukset poikkeavat toisistaan. Huomattavasti pienempi osa tytöistä kuin pojista kokee kyselyn perusteella voimavaransa erittäin hyvinä. Huomattava osa, melkein puolet, tytöistä kokee voimavaransa kuitenkin hyvinä. Tyttöjen osalta 40% vastaajista kokee voimavaransa heikoiksi tai kohtalaisiksi ja poikien osalta voimavaransa kokee heikoiksi tai kohtalaisiksi 28%. Kokonaisuudessaan vaikuttaa siltä, että tytöt kokevat voimavaransa heikompina kuin pojat.

Taulukko 3 Tyttöjen ja poikien kokemus voimavaroista

Kokemus voimavaroista	Heikko	Kohtalainen	Hyvä	Erittäin hyvä	Yht.
Sukupuoli %(lkm)					
Nainen	15 (13)	25 (22)	47 (41)	14 (12)	100 (88)
Mies	7 (5)	21 (15)	33 (24)	39 (28)	100 (72)

p=0,003

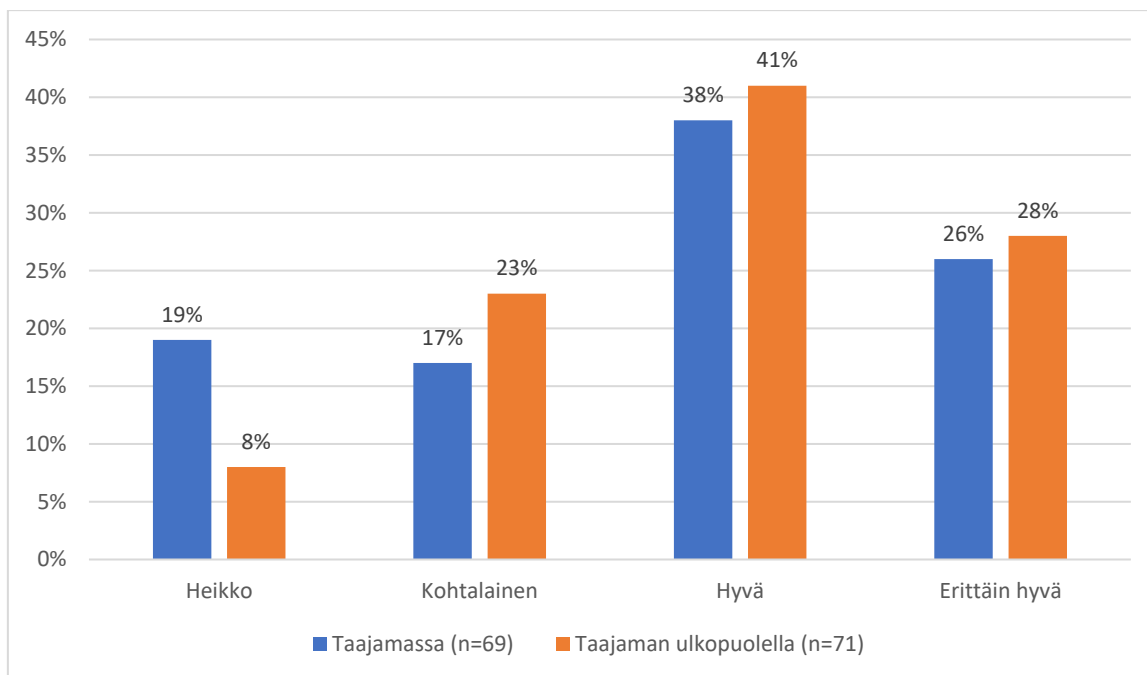

Kuva 5 Nuorten kokemus omien voimavarojen vahvuudesta sukupuolen mukaan, N=166

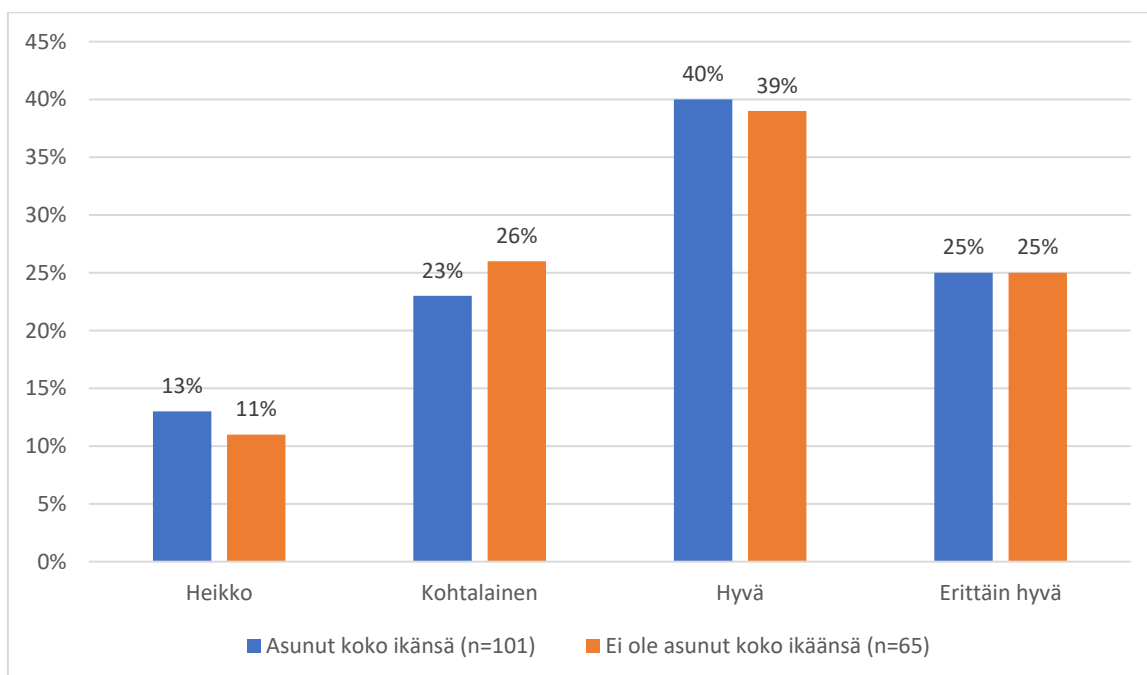
Havainto vastaa vuoden 2022 Nuorisobarometrin tuloksia. Vuoden 2022 Nuorisobarometrisssä nuorten voimavarojen katsottiin ilmenevän itsesäätelyssä ja resilienssissä. Itsesäätely ja resilienssi nähtiin voimavaramuuttujina, jotka kuvastivat nuorten voimavaroja eri näkökulmista. Myös barometrin tutkimuksen mukaan sukupuolten väliset erot olivat merkittäviä. Kaikissa nuorten ikäryhmissä miehet arvioivat oman resilienssinsä ja itsesäätelynsä suuremmaksi kuin naiset. (Nuorisobarometri 2022, 128.) Samaten vuosina 2017–2019 Englannissa kerätyn aineiston pohjalta tehdyn tutkimuksen mukaan nuorten ahdistuksen (”distress”) kokeminen vaihtelee sukupuolen mukaan. Tytöt ilmoittivat kyselyssä ahdistukselleen korkeampia vaikeustasoja kuin pojat. Havainto oli sama, kun tasoja tarkasteltiin useat mielenterveysongelmat ja subjektiivinen hyvinvointi huomioiden. (Yoon ym., 2023, 1575.) Kyselyn tulokset siis vastaavat tältä osin Suomessa ja ulkomailla tehtyjen tutkimusten tuloksia.

Taajamassa asumisella tai asumattomuudella ei ole analyysin perusteella yhtä vahvaa yhteyttä voimavarojen kokemiseen kuin sukupuolella. Taajamassa ja taajaman ulkopuolella asuvien nuorten voimavarojen kokemukset vaikuttavat jakautuvan samansuuntaisesti. Taajamassa ja taajaman ulkopuolella asuvista nuorista lähes yhtä suuri osa kokee voimavaransa hyväksi ja erittäin hyväksi. Suurin ero havaitaan tarkasteltaessa heikkoa kokemusta voimavaroista. Taajamassa asuvista nuorista 19% ja taajaman ulkopuolella asuvista nuorista 8% kokee voimavaransa heikkoina. Analyysin perusteella vahvempien voimavarojen kokemukset ovat lähes yhtä yleisiä taajamassa ja taajaman ulkopuolella asuvien nuorten kesken. Tämä viittaa siihen, että asutuskeskuksen ja siten myös palveluiden läheisyys ei ole nuorten voimavarojen kokemusta määrittävä tekijä. Analyysin perusteella vaikuttaa jopa siltä, että taajamassa asuvat nuoret kokevat voimavaransa heikkoina todennäköisemmin kuin taajaman ulkopuolella asuvat. Asiaa olisi syytä tarkastella tarkemmin, sillä tämän analyysin perusteella ei kuitenkaan voida todeta, että taajaman ulkopuolella asuminen vahvistaisi nuorten voimavaroja. Havainto nuorten voimavarojen ja taajamassa asumisen välisestä suhteesta herättää kuitenkin kysymyksiä siitä, miten nuorten voimavarat lopulta rakentuvat maaseudun toimintaympäristössä. Havainto myös vahvistaa teoreettiseen viitekehykseen omaksuttua käsitystä maaseudusta muuna kuin palveluiden ja fyysisen ympäristön varaan rakentuvana tilana.

Kuva 6 Nuorten kokemus omista voimavaroista asuinpaikan mukaan (taajamassa vai taajaman ulkopuolella, N=140)

Kuva 7 Nuorten kokemus omista voimavaroistaan sen perusteella, että ovatko he asuneet nykyisessä asuinkunnassaan koko ikänsä, N=166

Kyselyn perusteella myöskään sillä, onko nuori asunut kotikunnassaan koko ikänsä vai ei, ei ole yhteyttä nuoren voimavarojen kokemukseen. Voimavarojen kokemukset jakaantuvat kotikunnassaan ikänsä asuneiden ja kotikuntaansa jossain vaiheessa muuttaneiden nuorten kesken hyvin samankaltaisesti. Tulokset viittaavat siihen, että jossain elämänvaiheessa tapahtuneella paikkakunnanmuutoksella ei ole vaikutusta nuorten kokemuksiin omista voimavaroistaan. Kysymyksenasettelu mahdollistaa kuitenkin vain hyvin yleisluontoisen katsauksen siihen, miten maaseutupaikkakunnalle muuttaminen vaikuttaa nuoren voimavarojen kokemukseen. Kyselyssä ei kuitenkaan tarkasteltu sitä, että kuinka kauan muutosta on, eikä sitä, onko nuori muuttanut maaseutupaikkakunnalta maaseutupaikkakunnalle vai suuremmasta taajamasta tai kaupungista maaseutupaikkakunnalle. Ilmiön tarkempi tarkastelu vaatii erilaisen kysymyksenasettelun, joka ei tehdyn kyselyn puitteissa ole mahdollinen. Nuorten sopeutumista maaseutupaikkakunnille voisi olla hyödyllistä tarkastella tarkemminkin, vaikka tämän kyselyn perusteella ei nuorten voimavarojen kokemukseen ei vaikuttanutkaan olevan vaikutusta sillä, onko nuori asunut kotikunnassaan koko ikänsä. Asiaa tutkimalla saataisiin tietoa siitä, että miten kaupungissa asuneet lapset ja nuoret ovat sopeutuneet elämään maaseudulla ja miten he ovat kokeneet sosiaaliset suhteet kaupungissa ja maaseudulla.

4.2 Voimavarat ja sosiaaliset suhteet

Tutkimuksessa kartoitettiin nuorten suhtautumista ihmissuhteisiin ja nuorten kokemuksia omista ihmissuhteistaan. Kyselyssä kysyttiin nuorten tyytyväisyyttä ihmissuhteisiinsa kouluarvosana-asteikolla 4–10. Yksikään nuorista ei antanut ihmissuhteilleen arvosanaa 4, vaan nuorten vastaukset asettuivat välille 5–10. Nuorten tyytyväisyyttä ihmissuhteisiinsa tarkasteltiin suhteessa nuorten kokemuksiin omista voimavaroistaan.

Nuorten, jotka kokevat voimavaransa heikkoina, kohtalaisina tai hyvinä, osalta yleisin arvosana oli 7–8. Niiden nuorten osalta, jotka kokevat voimavaransa erittäin hyvinä, yleisin annettu arvosana oli välillä 9–10. Tämä viittaa siihen, että tyytyväisyydellä ihmissuhteisiin voidaan nähdä olevan yhteys hyvään kokemukseen voimavaroista.

Taulukko 4 Nuorten tyytyväisyys ihmissuhteisiinsa (asteikolla 4-10, pienin vastaus 5) (vastausten määrä 158)

Tyytyväisyys ihmissuhteisiin				
arvosana-asteikolla 4-10				
	5-6	7-8	9-10	Yht.
Kokemus voimavaroista % (lkm)				
Heikko	16 (3)	68 (13)	16 (3)	100 (19)
Kohtalainen	11 (4)	50 (19)	40 (15)	100 (38)
Hyvä	5 (3)	56 (35)	40 (25)	100 (63)
Erittäin hyvä	0 (0)	34 (13)	66 (25)	100 (38)

Arvosanojen 5–6 osuus annetuista vastauksista pieneni siirryttäessä vahvempana koettuihin voimavaroihin, kunnes erittäin hyvänä voimavaransa kokevien osalta alempia arvosanoja ei annettu enää yhtään. Parhaimpien arvosanojen osuus oli kohtalaisina ja hyvinä voimavaransa kokevien kesken yhtä suuri. Merkittävä ero korkeimpien arvosanojen osuuksissa on kuitenkin heikkona (16%) ja erittäin hyvinä (66%) voimavaransa kokevien välillä. Havainnot viittaavat siihen, että tyytyväisyys ihmissuhteisiin on yhteydessä nuorten kokemuksiin omista voimavaroistaan. Kyselyvastauksista ei selviä, että tukevatko hyvät voimavarat ihmissuhteita vai lisääkö tyytyväisyys ihmissuhteisiin voimavaroja. Voidaan kuitenkin todeta, että asioilla on analyysin perusteella olemassa yhteys toisiinsa.

Yhteyttä voidaan tarkastella sosiaalisen pääoman kautta. Kuten tutkimuskysymyksiä määrittäessä todettiin, sosiaalinen pääoma toimii osana toimijoiden välisten suhteiden rakenteita ja sosiaalinen pääoma voi myös lisätä produktiivista toimintaa (Coleman 1988, S98). Tämän lähestymistavan valossa nuorten voimavarojen kokemuksen yhteys tyytyväisyyteen omista ihmissuhteissa vaikuttaa ymmärrettävältä. Riittävät, omassa yhteisössä toimivat ja siten tyytyväisyyttä herättävät ihmissuhteet ovat sosiaalista pääomaa ja ne voivat tarjota nuorille voimavaroja tukevia resursseja. Vuoden 2022 Nuorisobarometrin mukaan nuorten sosiaalisilla suhteilla on vahva yhteys resilienssiin ja vaikeuksista selviämiseen. Nuoret kokivat barometrin tutkimuksen mukaan tuen lähteinä ystävyys- ja perhesuhteet sekä muut nuorten ympärillä olevat yhteisöt. (Mt., 51.) Kun nuoren voimavarat ovat hyvällä tasolla, nuori voi toisaalta myös jaksaa paremmin ylläpitää omia ihmissuhteitaan.

Nuorten asennoitumista ihmissuhteisiin tarkasteltiin kyselyssä tarkemmin erilaisilla asenteisiin liittyvillä väittämillä. Nuorille esitettiin seuraavat väittämät: ”Menestyminen elämässä on itsestä kiinni”, ”Muiden ihmisten kanssa oleminen tuo elämään hyviä asioita”, ”Jokaisen tulee hoitaa omat asiansa”, ”Ihmiset ovat reiluja”, ”On paras olla luottamatta kehenkään”, ”Haluan keskustella elämän hyvistä asioista muiden kanssa” ja ”Haluan keskustella vaikeista asioista muiden kanssa”. Nuoret arvioivat jokaisen väitteen kohdalla olivatko samaa mieltä väittämän kanssa. Väittämien avulla pyrittiin saamaan tietoa nuorten asenteista ihmissuhteita ja muiden ihmisten kanssa toimimista kohtaan. Nuorten vastauksia asenneväittämiin tarkasteltiin yhdessä nuorten voimavarojen kokemusten kanssa.

Erittäin hyvinä, hyvinä ja kohtalaisina voimavaransa tuntevista nuorista kaikki olivat sitä mieltä, että muut ihmiset tuovat elämään hyviä asioita. Heikkoina voimavaransa tuntevien nuorten osalta asenneväittäminen aiheutti hieman enemmän mielipiteiden jakautumista, mutta 95% nuorista oli samaa mieltä väittämän kanssa. Kyselyn perusteella vaikuttaa siltä, että voimavarojen kokemuksesta riippumatta nuoret kokevat, että muut ihmiset tuovat elämään hyviä asioita. Tämä on yllättävää, kun otetaan huomioon nuorten näkemykset asenneväittämisestä ”Ihmiset ovat reiluja”. Kyselyn perusteella nuoret, jotka kokivat voimavaransa vahvempina, kokivat todennäköisemmin muiden ihmisten olevan reiluja. Erot eri voimavaruusluokkien välillä näyttäytyvät väitteen kohdalla selkeinä. Eniten samaa mieltä väittämän kanssa olivat voimavaransa erittäin hyvinä kokevat nuoret, joista 68% koki, että ihmiset ovat reiluja. Voimavaransa hyvinä kokevista nuorista 42% ja voimavaransa kohtalaisina kokevista nuorista 32% oli samaa mieltä väittämän kanssa. Voimavaransa heikkoina kokevista nuorista vain 6% oli sitä mieltä, että ihmiset ovat reiluja.

Taulukko 5 Väittämiä kanssa samaa mieltä olevien osuudet koetun voimavaran mukaan tarkasteltuna (%).

	Kokemus voimavaroista %			
	Heikko n=20	Kohtalainen n=39	Hyvä n=63	Erittäin hyvä n=39
Menestyminen elämässä on itsestä kiinni	85	80	94	100
Muut ihmiset tuovat elämään hyviä asioita	95	100	100	100
Jokaisen tulee hoitaa omat asiansa	70	68	73	90
Ihmiset ovat reiluja	6	32	42	68
On paras olla luottamatta kehenkään	50	36	26	21
Haluan keskustella elämän hyvistä asioista muiden kanssa	88	86	82	92
Haluan keskustella vaikeista asioista muiden kanssa	47	59	69	67

Tuominen ja Haanpää (2021) ovat tarkastelleet tutkimuksessaan sosiaalisten verkostojen, sosiaalisen luottamuksen sekä vastavuoroisuuden (sosiaalisissa suhteissa) merkitystä 12–13-vuotiaiden nuorten subjektiiviselle hyvinvoinnille. Sosiaaliset verkostot, sosiaalinen luottamus ja vastavuoroisuus nähtiin tutkimuksessa sosiaalisen pääoman osa-alueina. Tulosten perusteella nuorilla, joiden hyvinvointi on matalammalla tasolla, on huomattavasti vähemmän sosiaalista pääomaa kuin nuorilla, joiden hyvinvointi on paremmalla tasolla. Tarkastelluista kolmesta osa-alueesta sosiaalisella luottamuksella oli hyvinvoinnin kannalta suurin merkitys. (Mt., 634.) Asenneväittäjä ”Ihmiset ovat reiluja” pitää sisällään jonkinasteisen käsityksen siitä, voiko muihin ihmisiin luottaa. Nuori, joka on samaa mieltä väitteen kanssa, pystyy luottamaan siihen, että pääasiallisesti muut ihmiset ovat reiluja. Tuominen ja Haanpään tutkimuksen tulokset vastaavat kyselyssä ilmenneitä eroja nuorten käsityksissä muiden ihmisten reiluudesta voimavarojen kokemus huomioiden. Voidaan ajatella, että voimavaransa vahvempina kokevilla nuorilla on suurempi sosiaalinen pääoma ja vahvempi sosiaalinen luottamus muita kohtaan kuin voimavaransa heikompina kokevilla nuorilla.

Samaan viittaavat nuorten kokemukset asenneväittämästä ”On paras olla luottamatta kehenkään”, jossa käytetään suoraan luottamuksen käsitettä. Voimavaransa heikkoina kokevista nuorista puolet (50%) oli samaa mieltä väitteen kanssa. Voimavaransa kohtalaisina kokevista nuorista 36%, voimavaransa hyvinä kokevista nuorista 26% ja voimavaransa erittäin hyvinä kokevista nuorista 21% koki, että on paras olla luottamatta kehenkään. Analyysin mukaan väitteen kanssa samaa mieltä olevien nuorten määrä laskee voimavarojen kokemuksen vahvistuessa. Kaikista vahvimmin samaa mieltä väitteen kanssa olivat voimavaransa heikkoina kokevat nuoret. Tämä vahvistaa havaintoa siitä, että sosiaalinen luottamus kasvaa voimavarojen mukana.

Luottamus muihin ja käsitykset siitä, millaisia muut ihmiset ovat, vaikuttavat siihen, miten nuoret kokevat vuorovaikutuksen muiden kanssa. Erittäin hyviksi voimavaransa kokevista nuorista kaikki (100%) olivat sitä mieltä, että menestyminen elämässä on itsestä kiinni. Hyviksi voimavaransa kokevista nuorista 94%, kohtalaisiksi voimavaransa kokevista nuorista 80% ja heikoiksi voimavaransa kokevista nuorista 85% oli samaa mieltä väittämän kanssa. Voimavarojen kokemuksesta riippumatta selvä enemmistö nuorista oli samaa mieltä väitteen kanssa. Huomattavaa on kuitenkin se, että yksikään erittäin hyvinä voimavaransa kokevista nuorista ei ollut eri mieltä väitteen kanssa.

Nuorille esitettiin toinen samansuuntainen väite ”Jokaisen tulee hoitaa omat asiansa”. Erittäin hyvinä voimavaransa kokevista nuorista 90% oli samaa mieltä väitteen kanssa. Hyviksi voimavaransa kokevista nuorista 73%, kohtalaisiksi voimavaransa kokevista nuorista 68% ja heikkoina voimavaransa kokevista 70% oli väitteen kanssa samaa mieltä. Hyvinä, kohtalaisena ja heikkoina voimavaransa kokevien nuorten kesken prosenttiosuuksissa ei ollut suuria eroja. Erittäin hyvinä voimavaransa kokevien nuorten kohdalla samaa mieltä olevien osuus oli kuitenkin suurempi kuin muiden osalta. Samankaltainen vaihtelu voimavaruuskien välillä ilmeni myös väitteen ”Menestyminen elämässä on itsestä kiinni” osalta. Erittäin hyvinä voimavaransa kokevat nuoret vaikuttavat samaistuvan vahvemmin ajatuksiin, että elämässä menestyminen on itsestä kiinni ja jokaisen tulee hoitaa omat asiansa. Aineisto ei mahdollista havainnon taustalla olevien syiden tarkempaa tarkastelua, mutta on tärkeää ottaa huomioon, että voimavaransa heikompina kokevat nuoret vaikuttavat jättävän enemmän tilaa muiden ihmisten toiminnan merkitykselle omassa menestymisessään ja omien asioidensa hoitamisessa.

Nuorten kokemuksia siitä, haluavatko he jakaa elämänsä iloisia ja vaikeita asioita muiden ihmisten kanssa, mitattiin omilla asenneväittämillä. Voimavaransa erittäin hyvinä kokevista nuorista 92% koki haluavansa keskustella elämänsä hyvistä asioista muiden kanssa. Melkein yhtä suuri osuus, 88%, voimavaransa heikkoina kokevista nuorista koki haluavansa keskustella elämän hyvistä asioista muiden kanssa. Voimavaransa hyvinä kokevista nuorista 82% ja voimavaransa kohtalalaisina kokevista nuorista 86% oli väitteen kanssa samaa mieltä. Voimavarakokemuksesta riippumatta suurin osa nuorista koki haluavansa keskustella elämän hyvistä asioista muiden kanssa.

Elämän vaikeista asioista keskustelemisen osalta nuorten kokemukset näyttäytyivät erilaisina. Voimavaransa hyvinä kokevista nuorista 69%, voimavaransa erittäin hyvinä kokevista nuorista 67% ja voimavaransa kohtalaisina kokevista nuorista 59% oli samaa mieltä väitteen kanssa. Voimavaransa heikkoina kokevien nuorten osalta samaa mieltä olevien prosenttiosuus oli kaikista alhaisin ja 47% nuorista halusi keskustella muiden kanssa vaikeista asioista. Voimavaransa hyvinä ja erittäin hyvinä kokevien nuorten välillä prosenttiosuuksissa ei ollut merkittävää eroa, mutta halukkuus keskustella vaikeista asioista laski heikompana voimavaransa kokevien nuorten kohdalla.

Kun verrataan nuorten kokemuksia elämän hyvistä asioista keskustelemiseen ja vaikeista asioista keskustelemiseen liittyvien väittämien osalta, huomataan että nuoret käsittävät ja arvottavat nämä kaksi asiaa eri tavoin. Vastausten perusteella vaikuttaa siltä, että hyvistä asioista keskusteleminen on nuorille helpompaa kuin vaikeista asioista keskusteleminen. Kokemukset väittämistä näyttäytyivät myös eri tavoin suhteutettuna nuorten voimavaroihin. Siinä missä suurin osa nuorista koki voimavarojen kokemuksesta riippumatta haluavansa keskustella elämänsä hyvistä asioista muiden kanssa, nuorten halukkuus vaikeista asioista keskustelemiseen laski voimavarojen heiketessä. Herää kysymys siitä, että onko voimavaransa vahvempina kokevilla nuorilla enemmän voimavaroja ja keinoja vaikeiden asioiden käsittelemiseen vai johtuvatko erot jostain muusta. Voidaan ajatella, että etenkin voimavaransa heikkoina kokevat nuoret hyötyisivät vaikeiden asioiden käsittelemisestä muiden kanssa. Analyysi ei anna suoria vastauksia siihen, miksi eri vahvuisina voimavaransa kokevat nuoret kokevat vaikeista asioista keskustelemisen eri tavalla. Asiaa voidaan kuitenkin tarkastella muista näkökulmista kyselylomakkeen muiden kysymysten avulla. Kysymyksillä pyrittiin kartoittamaan sitä, kenelle nuoret haluavat kertoa elämänsä iloisista asioista ja keneltä he kokevat voivansa pyytää apua vaikeissa tilanteissa.

4.3 Nuorten voimavarat ja sosiaaliset verkostot – omien asioiden jakaminen ja avun pyytäminen

Maaseudun nuorten sosiaaliset verkostot rakentuvat sosiaalisista suhteista, jotka tässä tutkimuksessa käsitetään sosiaalisena pääomana, joka vaikuttaa maaseudun nuorten voimavaroihin ja resursseihin. Colemanin (1988) mukaan sosiaalinen pääoma määritetään sen toiminnallisuuden mukaan. Sosiaalinen pääoma koostuu aina jonkinlaisesta sosiaalisen rakenteen kautta muotonsa saavasta asiasta ja se sijaitsee tai vaikuttaa toimijoiden välisissä suhteissa. Sosiaalinen pääoma myös mahdollistaa toimijoille tiettyjä toimintoja sosiaalisten rakenteiden puitteissa. Sosiaalinen pääoma tekee mahdolliseksi saavutuksia, jotka ilman sosiaalista pääomaa voisivat olla mahdottomia. Joitain asioita ei saa yksi ihminen tehtyä ja silloin tarvitaan tukea ja apua muilta. (Mt. S98.) Analyysin edellisessä osiossa tarkasteltiin nuorten kokemuksia ihmissuhteista. Analyysin tässä osiossa keskitytään tarkastelemaan ihmissuhteiden muodostamia sosiaalisia verkostoja, joissa nuoret toimivat, joihin he voivat kokea kuuluvuuden tunnetta ja joissa he käyttävät ja kerryttävät sosiaalista pääomaa. Nuorten toimintaa sosiaalisissa verkostoissa tarkastellaan sen kautta, kenelle nuoret kokevat haluavansa kertoa elämänsä iloisia asioita ja keneltä he haluavat pyytää apua. Lisäksi osiossa tarkastellaan nuorten kuuluvuuden tunnetta suhteessa erilaisiin yhteisöihin. Tarkastelussa hyödynnetään jälleen nuorten kokemuksia omista voimavaroistaan.

Sosiaalisista verkostoista saadun tuen kartoittamiseksi nuorilta kysyttiin kyselytutkimuksessa, että kenelle he haluavat kertoa elämänsä iloisista asioista ja keneltä he kokevat voivansa pyytää apua vaikeissa tilanteissa. Omista asioista keskusteleminen on vuorovaikuttamista omilla sosiaalisissa verkostoissa, eli toisin sanoen sosiaalisen pääoman hyödyntämistä ja rakentamista. Kyselyssä nuoret saivat valita kaikki sellaiset henkilöt, toimijat ja yhteisöt, joille haluavat kertoa elämänsä iloisista asioista. Suosituimmat vaihtoehdot olivat kaverit, oma perhe, sukulaiset ja tyttöystävä / poikaystävä / kumppani. Nuorista 88% kertoi haluavansa kertoa elämänsä iloisista asioista kavereilleen ja omalle perheelle iloisista asioista halusi kertoa 80 % nuorista. Sukulaiset (42%) ja tyttöystävä / poikaystävä / kumppani (41%) olivat vastausvaihtoehtoina lähes yhtä suosittuja. Nuoret olivat valinneet jonkin verran kaikkia vaihtoehtoja, mutta muut vaihtoehdot olivat olleet huomattavasti näitä neljää epäsuosittuimpia: opettaja (10%), nuorisotyöntekijä (9%), aikuiset harrastuksissa (8%), joku muu (8%), koulukuraattori (6%), en kenellekään (6%), naapurit (6%), sosiaalityöntekijä (5%) ja opinto-ohjaaja (4%).

Taulukko 6 Kenelle nuoret haluavat kertoa elämänsä iloisista asioista (kysymykseen vastanneiden kokonaismäärä 165)

Elämän iloiset asiat	Nuorten lkm	Osuus nuorista %
Kavereille	145	88
Omalle perheelle	131	80
Sukulaisille	69	42
Tyttöystävälle / poikaystävälle / kumppanille	68	41
Opettajalle	16	10
Nuorisotyöntekijälle	15	9
Aikuisille harrastuksissa	13	8
Jollekin muulle	13	8
Koulukuraattorille	10	6
Ei kenellekään	10	6
Naapureille	9	6
Sosiaalityöntekijälle	8	5
Opinto-ohjaajalle	6	4

Nuorten vastauksissa eniten esiintyneitä vastausvaihtoehtoja (kaverit, oma perhe ja sukulaiset) tarkasteltiin tarkemmin suhteessa nuorten kokemuksiin omista voimavaroistaan. Kun nuorten kyllä-vastausten osuuksia tarkastellaan voimavarakokemusten mukaan, huomataan että voimavarojen kokemuksesta riippumatta nuoret kokevat enemmän haluavansa kertoa iloisista asioista kavereille kuin omalle perheelleen ja sukulaiset ovat näiden kolmen osalta järjestyksessä viimeisenä. Ainoa poikkeus on se, että erittäin hyvinä voimavaransa kokevista nuorista hieman suurempi osuus halusi kertoa elämänsä iloisista asioista omalle perheelleen (95%) kuin kavereilleen (92%). Pääsääntöisesti nuorten antamien kyllä-vastausten osuus nousi voimavarojen kokemuksen vahvistuessa sekä kavereiden, oman perheen, että sukulaisien kohdalla. Tämä viittaa siihen, että vahvemmat voimavarat lisäävät todennäköisyyttä sille, että nuori haluaa kertoa elämänsä iloisista asioista kavereilleen, perheelleen tai sukulaisilleen.

Taulukko 7 Eri tavoin voimavaroja kokevien nuorten vastaukset kysymykseen, kenelle he haluavat kertoa elämänsä iloisista asioista (kyllä-vastausten prosenttiosuudet)

Kenelle haluaa kertoa elämänsä iloisista asioista			
Kokemus voimavaroista	Kavereille	Omalle perheelle	Sukulaisille
Heikko (n=20)	70	45	20
Kohtalainen (n=39)	90	77	41
Hyvä (n=65)	91	83	39
Erittäin hyvä (n=39)	92	95	62

Nuoret saivat valita kyselyssä myös kaikki sellaiset henkilöt, toimijat ja yhteisöt, joilta kokevat voivansa pyytää apua vaikeissa tilanteissa. Suosituimmat vaihtoehdot olivat tämänkin kysymyksen kohdalla kaverit, oma perhe, sukulaiset ja tyttöystävä / poikaystävä / kumppani. Nuorista 73% koki voivansa pyytää vaikeissa tilanteissa apua kavereiltaan ja omalta perheeltään. Nuorista 42% ilmoitti voivansa pyytää apua sukulaisiltaan ja 37% tyttöystävältä / poikaystävältä / kumppanilta. Tämänkin kysymyksen osalta nuoret olivat valinneet kaikkia vastausvaihtoehtoja jonkin verran, mutta muut vastausvaihtoehdot olivat keränneet neljää suosituinta vaihtoehtoa vähemmän vastauksia: opettaja (20%), koulukuraattori (12%), joku muu (8%), opinto-ohjaaja (7%), nuorisotyöntekijä (6%), sosiaalityöntekijä (6%), en keneltäkään (6%), naapurit (5%) ja aikuiset harrastuksissa (4%).

Kun nuorten vastauksia verrataan kysymykseen siitä, kenelle nuoret haluavat kertoa elämänsä iloisista asioista, huomataan eroja. Yleisesti voidaan sanoa, että nuoret ennemmin kertovat muille elämänsä iloisista asioista kuin pyytävät apua. Suurin kyllä-vastausten osuus iloisten asioiden osalta oli 88% (kaverit), kun avun pyytämisen osalta suurin prosenttiosuus on 73%. Prosenttiosuuksien lasku viittaa siihen, että iloisia asioita on helpompi jakaa kuin pyytää apua. Toinen havainto on se, että koulukuraattori ja opinto-ohjaaja saivat avun pyytämisen osalta enemmän vastauksia kuin iloisten asioiden osalta. Aikuiset harrastuksissa taas saivat iloisten asioiden osalta enemmän vastauksia kuin avun pyytämisen osalta.

Taulukko 8 Keneltä nuoret kokevat voivansa pyytää apua vaikeissa tilanteissa (vastaajien määrä 164)

Apua vaikeissa tilanteissa	Nuorten lkm	Osuus nuorista %
Kavereilta	120	73
Omalta perheeltä	119	73
Sukulaisilta	69	42
Tyttöystävältä / poikaystävältä / kumppanilta	60	37
Opettajalta	32	20
Koulukuraattorilta	20	12
Joltain muulta	13	8
Opinto-ohjaajalta	12	7
Nuorisotyöntekijältä	10	6
Sosiaalityöntekijältä	9	6
Ei keneltäkään	9	6
Naapureilta	8	5
Aikuisilta harrastuksissa	7	4

Nuorten kokemusta siitä voivatko he pyytää apua kavereilta, omalta perheeltä ja sukulaisilta tarkasteltiin suhteessa nuorten voimavaroihin. Kokemus siitä, että apua voi pyytää kasvaa voimavarojen kokemuksen vahvistuessa sekä kavereiden, oman perheen, että sukulaisten kohdalla. Voimavarakokemuksesta riippumatta nuoret kokevat vahvemmin voivansa pyytää apua kavereiltaan ja omalta perheeltään kuin sukulaisiltaan. Kavereiden ja oman perheen osalta nuorten kokemukset avun pyytämisestä ovat lähellä toisiaan. Kuten elämän iloisia asioita käsiteltäessä, kaikkien muiden paitsi erittäin hyvinä voimavaransa kokevien nuorten osalta nuoret kokevat hiukan vahvemmin voivansa pyytää apua kavereiltaan kuin perheeltään. Erittäin hyvinä voimavaransa kokevista nuorista useampi kokee voivansa pyytää apua perheeltään (90%) kuin kavereiltaan (80%).

Perheen rooli korostuu analyysissä, sillä erittäin hyvinä voimavaransa kokevat nuoret kokevat muista nuorista poiketen vahvemmin voivansa kertoa perheelleen elämänsä iloisista asioista ja pyytää apua perheeltään. Hyvinä ja erittäin hyvinä voimavaransa kokevista nuorista

valtaosa kokee voivansa pyytää apua perheeltään. Heikompina voimavaransa kokevien nuorten osalta kokemus siitä, että omalta perheeltä voi pyytää apua, näyttyy heikompana. Voimavarojen kokemuksen mukaan tarkasteltuna nuorten kokemus asioiden jakamisesta omalle perheelle jakaantuu selkeästi ja laajalle välille nuorten kyselyssä antamien kyllä-vastausten prosentiosuuksissa (avun pyytäminen vaikeissa tilanteissa: 40% – 90%, iloiset asiat: 45%–95%). Vaihtelu on suurempaa kuin kavereiden ja sukulaisten osalta. Tämä voi viitata siihen, että asioiden jakamisella oman perheen kanssa on vahvempi yhteys voimavaroihin kuin asioiden jakamisella muiden kanssa.

Taulukko 9 Eri tavoin voimavaroja kokevien nuorten vastaukset kysymykseen, keneltä he kokevat voivansa pyytää apua vaikeissa tilanteissa (kyllä-vastausten %-osuudet)

Keneltä voi pyytää apua vaikeissa tilanteissa			
Kokemus voimavaroista	Kaverit	Oma perhe	Sukulaiset
Heikko (n=20)	45	40	10
Kohtalainen (n=39)	67	64	15
Hyvä (n=65)	84	78	20
Erittäin hyvä (n=39)	80	90	44

Tuominen ja Haanpää (2021) huomasivat nuorten hyvinvointia ja sosiaalista pääomaa käsittelevässä tutkimuksessaan, että ihmissuhteista vahvin yhteys nuorten hyvinvointiin oli perheeseen liittyvillä suhteilla. Suhteet kavereihin, koulukavereihin, opettajiin ja muihin ihmisiin merkitsivät hyvinvoinnin osalta huomattavasti vähemmän. (Mt. 2021, 617, 635.) Nuorten perheeseen liittyvät kokemukset ja näkemykset eivät ole kuitenkaan olleet kotimaisessa tai kansainvälisessä tutkimuksessa yleinen tutkimuskohde. Nuorten ajatellaan olevan elämässään itsenäistymisvaiheessa ja siksi tutkimuksessa keskitytään usein tarkastelemaan nuoria erillään perheestä, vaikka tiedostetaan että mahdolliset ongelmat perheessä ovat riskitekijöitä ja kuormittavia tekijöitä nuorten elämänsä elämissä. On kuitenkin havaittu, että perheet tukevat nuorten erilaisten pääomien karttumista ja samalla nuoret itse toimivat perheensä hyväksi. Nuoret auttavat ja tukevat vanhempiaan ja sisaruksiaan ja tarjoavat näin resursseja perheenjäsenten ja perheen yhteisöllisyyden tueksi. Nuoret tasapainottelevat omien yksilöllisten tavoitteidensa kanssa suhteessa perheen yhteisölliseen kontekstiin

(Aapola-Kari & Vehkalahti 2020, 67, 83.) Perheen suhde nuoren voimavaroihin on siis moniulotteinen ja perheen merkitykseen tulee kiinnittää huomiota. Perhe sekä tukee, että haastaa nuoren voimavaroja, sillä nuori toimii itsenäistymisen ja yhteisöllisyyden ristipaineessa.

Susie Weller (2010) on korostanut sitä, että sosiaalista pääomaa tulisi tarkastella suhteessa aikaan ja paikkaan ja tarkastelussa tulee huomioida myös sosiaalisten verkostojen dynaamisuus. Sosiaalinen pääoma rakentuu esimerkiksi perhesuhteissa siten, että perheenjäsenet muokkaavat yhteisiä sosiaalisia verkostoja ja tarjoavat toisilleen erilaisia resursseja. Nuoret muodostavat sosiaalista pääomaa lisäksi viettämällä aikaa erilaisissa paikoissa ja eri ihmisten seurassa. Erilaiset tilanteet tarjoavat nuorille mahdollisuuksia muodostaa suhteita ja rakentaa sosiaalista pääomaa. Weller näkee nuoret aktiivisina toimijoina prosesseissa, jotka muokkaavat nuorten omaa sosiaalista pääomaa. (Mt., 872, 875, 885.) Lounais-Suomessa toteutetussa tutkimuksessa taas havaittiin, että tutkimuksessa suomalaisessa kontekstissa sosiaalinen pääoma siirtyi lapsille sosiaalisen oppimisen kautta. Vanhempien sosiaalisen pääoman havaittiin vaikuttavan nuorten käsityksiin omasta sosiaalisuudestaan ja siten vanhempien sosiaalinen pääoma voi antaa viitteitä nuorten sosiaalisesta pääomasta. Tutkimuksessa avun tarjoaminen ja avun vastaanottaminen näyttäytyivät nuorten sosiaalisen pääoman ulottuvuuksina, jotka ovat herkimpiä vanhempien vaikutukselle. (Tuominen & Tikkanen 2023, 1420, 1430.) Nuoret siis rakentavat sosiaalista pääomaa vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Perheen muodostamassa sosiaalisessa verkostossa nuorilla on mahdollisuus oppia sosiaalisista suhteista ja rakentaa ja käyttää omaa sosiaalista pääomaa.

Konteksteissa, joissa vanhemmat ja lapset ovat osana samoja sosiaalisia verkostoja, nuorten sosiaalisuus kehittyy laajemmin ja heidän kokemansa sosiaalinen luottamus on korkeammalla tasolla. Tämä perustuu siihen, että lapset näkevät vanhempiansa käyttäytymistä sosiaalisissa suhteissa enemmän kuin tilanteissa, joissa lasten ja vanhempien sosiaaliset piirit ovat erillään toisistaan. Jos lasten ja vanhempien sosiaaliset piirit ovat toisistaan erillään, lapsilla on vähemmän tilaisuuksia nähdä vanhempiansa sosiaalista vuorovaikutusta ja oppia siitä ja siten lasten sosiaalisuus kehittyy itsenäisemmin. (Tuominen & Tikkanen 2023, 1430.) Perheympäristön ja nuorten tunneälytaitojen välillä on myös havaittu merkitseviä yhteyksiä. Perheellä, perheen ilmapiirillä, perheen kulttuurilla ja käytännöillä havaittu selvä yhteys nuorten sosioemotionaalisiin taitoihin. (Lantela 2021, 35.) Sosiaalisesta pääomasta ja sosiaalisten taitojen kehittymisestä tehdyt tutkimukset selittävät sitä, miksi tämänkin kyselyn tuloksissa korostuu perheiden merkitys nuorten voimavarojen kokemukselle. Hyvät voimavarat yhdistyivät analyysissä halukkuuteen kertoa oman elämän iloisista asioista omalle

perheelle ja kokemukseen siitä, että omalta perheeltä voi pyytää apua. Perheeseen liittyvä sosiaalinen pääoma voi siis olla vahvasti yhteydessä nuorten voimavaroihin.

Olisi syytä pohtia myös laajemmin sitä, että miten sosiaalisissa verkostoissa toimiminen vaikuttaa nuorten ja lasten sosiaalisten taitojen kehittymiseen ja sosiaalisen pääoman muodostumiseen. Nuorten toimintaa sosiaalisissa verkostoissa olisi hyvä tarkastella tarkemmin, sillä myös maaseudun yhteisöt voisivat olla nuorille samankaltainen sosiaalisen oppimisen ympäristö kuin perhe. Maaseudulla muut ihmiset nähdään osana samaa sosiaalista verkostoa, johon itse kuuluu ja oma ja muiden toiminta on selkeästi esillä yhteisössä. Wellerin, Tuomisen ja Tikkasen ajattelutapoja soveltaen voitaisiin ajatella, että maaseudun sosiaalisilla verkostoilla on oma vaikutuksensa nuorten sosiaalisen pääoman muodostumiseen ja sosiaaliseen oppimiseen.

4.4 Nuorten voimavarat ja sosiaaliset verkostot – kuuluvuus yhteisöihin

Nuorilta kysyttiin kyselyssä, että miten vahvasti he kokevat kuuluvansa erilaisiin yhteisöihin. Nuoret pystyivät kuvaamaan kuuluvuuttaan yhteisöihin asteikolla ”erittäin vahvasti”, ”melko vahvasti”, ”en vahvasti enkä heikosti”, ”melko heikosti”, ”erittäin heikosti”, ”en koe kuuluvani tällaiseen yhteisöön”. Tässä analyysissä tarkastellaan nuorten kokemuksia kuuluvuuden tunteesta seuraaviin yhteisöihin: perhe, suku, ystäväpiiri, kouluyhteisö, seurakunta tai uskonnollinen yhteisö ja suomalainen yhteiskunta. Nuorten kyselyvastauksista käy ilmi, että vahva kuuluvuuden tunne yhteisöihin yleistyy nuorten voimavarojen kokemuksen vahvistuessa. Tämä havainto koskee kaikkia tarkasteltuja yhteisöjä.

Analyysin perusteella nuorten kuuluvuuden tunne omaan perheeseen vahvistuu voimavarojen vahvistuessa. Vahvaa kuuluvuutta perheeseensä kokee voimavaransa erittäin hyvinä kokevista nuorista 97%, voimavaransa hyvinä kokevista 83%, voimavaransa kohtalaisina kokevista 79% ja voimavaransa heikkoina kokevista 45%. Osa nuorista ei kokenut kuuluvuuden tunnetta perheeseensä vahvana eikä heikkona. Tällainen epävarmuus oli kyselyn perusteella yleisintä heikkommat voimavarat omaavilla nuorilla. Voimavaransa heikkona kokevista nuorista 40% ei kokenut vahvaa eikä heikkoa kuuluvuutta perheeseensä. Myös heikko kuuluvuuden tunne omaan perheeseen oli yleisempää voimavaransa heikompina kokevilla

nuorilla. Heikkoa kuulumisen tunnetta perheeseensä koki 15% voimavaransa heikkoina kokevista, 8% voimavaransa kohtalaisina kokevista ja 6% voimavaransa hyvinä kokevista nuorista. Yksikään voimavaransa erittäin hyvinä kokevista nuorista ei kokenut heikkoa kuulumisen tunnetta perheeseensä.

Taulukko 10 Nuorten kokemus omista voimavaroista ja kokemus siitä kuinka vahvasti nuoret kokevat kuuluvansa erilaisiin yhteisöihin (vastaajien määrä 159)

Kuulumisen tunne perheeseen				
Kokemus voimavaroista	Vahva	Ei vahva eikä heikko	Heikko	Yht.%
Heikko (n=20)	45	40	15	100
Kohtalainen (n=38)	79	13	8	100
Hyvä (n=63)	83	11	6	100
Erittäin hyvä (n=38)	97	3	0	100
Kuulumisen tunne sukuun				
Kokemus voimavaroista	Vahva	Ei vahva eikä heikko	Heikko	Yht.%
Heikko (n=20)	30	40	30	100
Kohtalainen (n=38)	50	32	18	100
Hyvä (n=63)	60	38	2	100
Erittäin hyvä (n=38)	74	26	0	100
Kuulumisen tunne ystäväpiiriin				
Kokemus voimavaroista	Vahva	Ei vahva eikä heikko	Heikko	Yht.%
Heikko (n=20)	65	20	15	100
Kohtalainen (n=38)	68	18	13	100
Hyvä (n=63)	84	6	10	100
Erittäin hyvä (n=38)	89	11	0	100
Kuulumisen tunne kouluyhteisöön				
Kokemus voimavaroista	Vahva	Ei vahva eikä heikko	Heikko	Yht.%
Heikko (n=20)	15	40	45	100
Kohtalainen (n=38)	24	47	29	100
Hyvä (n=62)	50	40	10	100
Erittäin hyvä (n=38)	74	24	3	100

Aiemmin todettiin, että perheen merkitys korostuu, kun tarkastellaan omien asioiden jakamisen ja voimavarojen välistä yhteyttä. Perheen merkitys korostuu myös kuuluvuuden tunteen ja voimavarojen kokemuksen välistä suhdetta tarkasteltaessa. Havainnot tukevat toisiaan ja vahvistavat ymmärrystä perheen ja perhesuhteiden merkityksestä nuorten hyvinvoinnille. Analyysin perusteella sukuun liittyvällä kuuluvuuden tunteella ei ole yhtä vahvaa yhteyttä voimavarojen kokemukseen, kuin perheeseen liittyvällä kuuluvuuden tunteella. Vahva kuuluvuuden tunne sukuun yleistyy kuitenkin voimavarojen vahvistuessa. Heikko kuuluvuuden tunne on yleisintä heikkoina voimavaransa kokevilla nuorilla, eikä yksikään erittäin hyvinä voimavaransa kokevista nuorista koe heikkoa kuuluvuuden tunnetta sukuunsa.

Suurin osa nuorista kokee voimavaroista riippumatta vahvaa kuuluvuutta ystäväpiiriinsä. Kuuluvuuden tunne yleistyy voimavarojen vahvistuessa, mutta heikkoina voimavaransa kokevista nuoristakin 65% kokee vahvaa kuuluvuuden tunnetta ystäväpiiriinsä. Tämä viittaa siihen, että kuuluvuuden tunne ystäväpiiriin ei ole niin vahvasti voimavaroja määrittävä tekijä kuin perhe. Havainto on merkittävä, sillä nuoret kokivat kuitenkin vahvimmin haluavansa kertoa elämänsä iloisista asioista kavereilleen. Nuoret myös kokivat useimmiten, että voivat pyytää apua kavereiltaan. Toisaalta havainto tukee sitä, että erittäin hyvinä voimavaransa kokevat nuoret kokivat haluavansa eniten kertoa elämänsä iloisista asioista perheelleen ja he kokivat myös vahvimmin voivansa pyytää apua perheeltään vaikeissa tilanteissa.

Kouluyhteisöön kohdistuvan kuuluvuuden tunteen osalta nuorten kokemukset jakautuvat taas laajemmin. Vahvaa kuuluvuuden tunnetta kouluyhteisöön kokee 74% voimavaransa erittäin hyvinä, 50% hyvinä, 24% kohtalaisina ja 15% heikkoina tuntevista nuorista. Vahva kuuluvuuden tunne laskee huomattavasti voimavarojen kokemuksen heikentyessä ja erot eri vahvuusena voimavaransa kokevien nuorten välillä ovat suuria. Heikko kuuluvuuden tunne kouluyhteisöön yleistyy voimavarojen heiketessä. Kokemusten selkeä jakautuminen viittaa jälleen siihen, että kuuluvuuden tunteella kouluyhteisöön on vahva yhteys voimavarojen kokemukseen.

Tarkasteltaessa nuorten kuuluvuuden tunteita eri yhteisöihin, huomataan että nuorten voimavarakokemuksiin on voimakkain yhteys yhteisöillä, joita ei itse valita tai joihin on vaikea itse vaikuttaa. Nuorten voimavarojen kokemukset jakautuivat voimakkaimmin perheen, sunn ja kouluyhteisön osalta. Enemmistö nuorista koki kuitenkin vahvaa kuuluvuuden tunnetta ystäväpiiriinsä voimavarakokemuksesta riippumatta. Omaan perheeseen, sukuun ja kouluun on vaikea vaikuttaa, mutta ystävien valitseminen on helpompaa. Analyysin

perusteella nuorten suhteilla arjessa tärkeisiin yhteisöihin on suuri merkitys nuorten voimavarojen kokemukselle. Vahvistamalla nuorten kuulumisen tunnetta voitaisiin analyysin tulosten perusteella tukea nuorten voimaroja ja resilienssiä.

Yhteisöön kuulumiseen liittyy monenlaisia kokemuksia ja ulottuvuuksia. Australiassa toteutetussa tutkimuksessa suomalaisessa kontekstissa lukio- ja ammattikouluikäiset nuoret ja yliopisto-opiskelijat kuvailivat suhdettaan maaseutuyhteisöön, josta olivat kotoisin. Nuorten kuvauksissa sosiaaliset ja emotionaaliset suhteet yhteisössä liittyivät sosiaaliseen ja emotionaaliseen kovuuteen ja arvojen kehittymiseen. Nuoret kokivat, että pienessä yhteisössä toimiessa kehittyneet resilienssi, päättäväisyys ja sitkeys (”toughness”) olivat asioita, joita nuoret olivat omaksuneet osaksi elämäänsä. Tutkimuksen mukaan sitkeys ja resilienssi kehittyivät, kun nuoret kokivat, että heistä pidetään huolta ja heitä tuetaan yhteisöjensä läheisissä sosiaalisissa verkostoissa. (Delahunty & Hellwig 2024, 1447.) Delahunтын ja Hellwigin esittämät havainnot vastaavat tämän analyysin tuloksia. Omissa yhteisöissä ja sosiaalisissa verkostoissa koettu kuulumisen tunne on yhteydessä nuorten kokemuksiin vahvemmissa voimavaroista, jotka tässä tarkastelussa ymmärretään nuorten resilienssinä. Australialaisten nuorten kokemus arvojen ja erilaisten kykyjen kehittyminen yhteisössä muistuttaa myös osassa 4.3 käsitellystä sosiaalisesta oppimisesta ja sosiaalisen pääoman rakentumisesta sosiaalisissa verkostoissa. Delahunтын ja Hellwigin tutkimusartikkeli ohjaa ajattelemaan, että maaseudun tiiviissä yhteisöissä todella tapahtuu sosiaalista oppimista.

Kun tarkastellaan yhteisöön kuulumista, törmätään väistämättä marginalisaation käsitteeseen. Analyysissä heikko kuulumisen tunne yhteisöihin yhdistyi heikkoon voimavarakokemukseen. Sosiaalisen ja kulttuurisen pääoman keskinäiset suhteet kouluissa ja muissa yhteisöissä viittaavat tunnustuksen (”recognition”) merkittävyyteen yhteisöissä vaikuttavana mekaniikana. Nuoret erottelevat toisiaan ja toteuttavat marginalisoimista ja etuoikeuksia tunnustuksen avulla. (Bottrell 2009, 476.) Marginalisaatio ja heikko kuulumisen tunne yhteisöihin haastaa nuorten hyvinvointia. On kuitenkin tärkeää huomata, että monilla nuorilla on kykyjä vastata arjen haasteisiin ja säilyttää hyvinvointia vaikeuksien keskellä tai niistä huolimatta, vaikka he eivät kokisikaan vahvaa kuulumista sosiaalisiin verkostoihin. (Littman 2022, 436.) Sosiaaliset suhteet ja kuulumisen tunne tukevat voimavaroja ja sosiaalisen pääoman rakentumista. Heikkoa kuulumista yhteisöihin kokevilla nuorillakin on kuitenkin sosiaalista pääomaa ja resilienssiä.

4.5 Maaseudun nuorten tulevaisuusnäkymät

Maaseudun nuorten tulevaisuusnäkyviä kartoitettiin kyselyssä valintojen tekemiseen liittyvillä kysymyksillä ja kysymyksillä, jotka käsittelevät nuorten kokemuksia tulevaisuudesta. Kysymyksissä huomioitiin oman kotipaikkakunnan tulevaisuuden ja muiden ihmisten vaikutukset nuorten tulevaisuusnäkyviin. Kysymyksenasettelu on seurausta maaseudun käsitämisestä ympäristönä, jossa fyysisen ympäristön lisäksi korostuu sosiaalisten verkostojen merkitys. Nuorten tulevaisuusvisioita käsiteltäessä kiinnitetään huomiota paikallisuuden ja paikkaan paikantumisen lisäksi sitoutumiseen sosiaalisiin verkostoihin. Maaseudun toimintaympäristö ja nuorten sosiaaliset verkostot rakentavat sosiaalista pääomaa, jonka voidaan ajatella toimivan nuorten tulevaisuuden pohjana. Siksi nuorten tulevaisuusnäkyviä tarkasteltiin suhteessa muihin ihmisiin ja nuorten sosiaalisiin verkostoihin. Lisäksi analyysissä tarkasteltiin nuorten suhdetta omaan kotipaikkaan ja maaseutuun laadullisen analyysin keinoin. Näitä näkökulmia yhdistelemällä muodostettiin teoreettisen viitekehyksen ohjaama kuva nuorten tulevaisuusvisioista.

Nuorten tulevaisuusvisioita käsittelevää analyysiä ohjasivat aiemmassa analyysissä tehdyt havainnot. Nuorten tulevaisuusnäkyvät liittyvät kuuluvuuden tunteeseen, jota tarkasteltiin edellisessä osiossa. Butler ja Muir (2017) näkevät kuuluvuuden merkittävänä tekijänä rakenteissa, jotka ohjaavat nuorten kouluttautumista nykyaikana. Maaseutualueiden nuoret kohtaavat merkittäviä haasteellisia tilanteita koulutukseen liittyen, joista osa on seurausta yhteiskunnan rakenteista. Maaseudun nuorten tärkeisiin sosiaalisiin suhteisiin liittyy Butlerin ja Muirin mukaan kompleksisuutta, joka muokkaa nuorten elämäntilanteita ja kokemuksia. (Mt., 327.) Kouluttautuminen on vain yksi ulottuvuus nuorten tulevaisuutta, mutta Butlerin ja Muirin havainto on tärkeä. Maaseudun nuorten kohtaamat rakenteelliset tekijöiden vaikutukset sekä sosiaaliset suhteet luovat pohjan, jolla nuoret lähtevät tekemään elämäntilanteita.

Nuorilta kysyttiin, että kokevatko he oman tulevaisuutensa, oman paikkakuntansa tulevaisuuden, Suomen tulevaisuuden asuinmaana ja maailman tulevaisuuden hyvänä vai huolestuttavana. Nuoret kokivat parhaimpansa oman tulevaisuutensa, 69% nuorista koki oman tulevaisuutensa hyvänä ja 12% nuorista huolestuttavana. Huolestuttavimpana nuoret kokivat maailman tulevaisuuden. Vain 21% nuorista koki maailman tulevaisuuden hyvänä ja yli puolet nuorista, 55%, koki maailman tulevaisuuden huolestuttavana. Hieman yli puolet koki hyvänä oman asuinpaikkansa tulevaisuuden ja Suomen tulevaisuuden asuinmaana.

Taulukko 11 Nuorten kokemukset omasta tulevaisuudestaan, oman asuinpaikan tulevaisuudesta, Suomen tulevaisuudesta asuinmaana ja maailman tulevaisuudesta.

	Hyvä	Ei hyvä eikä huolestuttava	Huolestuttava	Yht.
Oma tulevaisuus				
Lkm	113	30	20	163
%	69	18	12	100
Oman asuinpaikan tulevaisuus				
Lkm	82	39	33	154
%	53	25	21	100
Suomen tulevaisuus asuinmaana				
Lkm	86	33	38	157
%	55	2	24	100
Maailman tulevaisuus				
Lkm	32	37	84	153
%	21	24	55	100

Nuorten kokemuksia tulevaisuudesta tarkasteltiin tarkemmin sukupuolen ja voimavarojen kokemusten perusteella. Aiemmin huomattiin, että voimavarojen kokemus on sukupuolittunut ilmiö ja pojat kokevat voimavaransa vahvempina kuin tytöt. Kun tarkastellaan nuorten kokemuksia tulevaisuudesta, pojat myös kokevat oman tulevaisuutensa, Suomen tulevaisuuden asuinmaana ja maailman tulevaisuuden parempana kuin tytöt ja muiden sukupuolten edustajat. Eri sukupuolia yhdisti kyselyssä se, että kaikki sukupuolet pitivät huolestuttavimpana maailman tulevaisuutta.

Taulukko 12 Eri sukupuolten ja voimavaroja eri tavalla kokevien nuorten kokemukset tulevaisuudesta

Oma tulevaisuus				
	Hyvä	Ei hyvä eikä huolestuttava	Huolestuttava	Yht.
Voimavarat %				
Heikko	15	40	45	100
Kohtalainen	48	35	18	100
Hyvä	80	13	7	100
Erittäin hyvä	100	0	0	100
Sukupuoli %				
Nainen	64	20	17	100
Mies	80	17	3	100
Muu	17	17	67	100
Oman asuinpaikan tulevaisuus				
	Hyvä	Ei hyvä eikä huolestuttava	Huolestuttava	Yht.
Heikko	47	29	24	100
Kohtalainen	51	26	23	100
Hyvä	45	30	25	100
Erittäin hyvä	69	17	14	100
Sukupuoli %				
Nainen	52	24	24	100
Mies	60	18	22	100
Muu	20	20	60	100

Suomen tulevaisuus asuinmaana				
	Hyvä	Ei hyvä eikä huolestuttava	Huolestuttava	Yht.
Voimavarat %				
Heikko	25	20	55	100
Kohtalainen	56	18	26	100
Hyvä	53	28	19	100
Erittäin hyvä	68	16	16	100
Sukupuoli %				
Nainen	52	24	24	100
Mies	60	18	22	100
Muu	20	20	60	100
Maailman tulevaisuus				
	Hyvä	Ei hyvä eikä huolestuttava	Huolestuttava	Yht.
Voimavarat %				
Heikko	5	26	68	100
Kohtalainen	15	15	69	100
Hyvä	14	32	54	100
Erittäin hyvä	44	19	36	100
Sukupuoli %				
Nainen	10	25	65	100
Mies	35	24	41	100
Muu	0	20	80	100

Voimavarojen mukaan tarkasteltuna oman tulevaisuuden, Suomen tulevaisuuden asuinmaana ja maailman tulevaisuuden kokeminen hyvänä yleistyy voimavarojen kokemuksen vahvistuessa. Voimavarojen kokemus vaikuttaa eniten kokemukseen omasta tulevaisuudesta. Erittäin hyvänä voimavaransa kokevista nuorista kaikki näkevät oman tulevaisuutensa hyvänä. Suomen tulevaisuuden asuinmaana näkee huolestuttavana 16% ja maailman tulevaisuuden 36% erittäin hyvänä voimavaransa kokevista nuorista. Myös Suomen tulevaisuuden ja maailman tulevaisuuden osalta kokemukset hyvästä tulevaisuudesta yleistyvät voimavarojen vahvistuessa, mutta Suomen ja maailman tulevaisuudet herättävät huolta voimavarakokemuksesta riippumatta. Käsityksissä oman asuinpaikan tulevaisuudesta ei ilmene yhtä suurta hajontaa eri voimavarakokemusten välillä. Nuorten voimavarakokemusten ja

asuinpaikkakunnan tulevaisuuteen liittyvien kokemusten välillä ei siis ole niin vahvaa yhteyttä, kun esimerkiksi voimavarojen ja nuorten omien tulevaisuuksien välillä.

Singh ym. (2022) ovat tutkineet tulevaisuuden suunnitteluun liittyviä häiriöitä koronapandemian kautta. Tutkimuksessa huomattiin, että tutkimuksiin osallistuneilla suurimmat muutokset tulevaisuuskäsitysten ("future images") laadussa olivat yhteydessä aiempiin traumakokemuksiin ja korona-ajalla syntyneisiin häiritseviin muistikuviin pandemian uutisoinnista. Tutkimuksessa havaittiin, että optimistisuus pienensi muutosta tulevaisuuskäsitysten laadussa kielteiseen suuntaan. Kyky kuvitella myönteinen tulevaisuus voi siis suojella mielenterveyttä. (Mt. 2022, 15020, 15031.) Singhin ym. tekemät havainnot ovat samansuuntaisia kuin tässä analyysissä tehdyt havainnot. Myönteiset käsitykset tulevaisuudesta yhdistyvät analyysissä vahvempina koettuihin voimavaroihin.

Nuorten tulevaisuudensuunnitelmien kannalta on tärkeää myös se, että kokevatko nuoret saavansa läheisiltään tukea toiveidensa tavoitteluun. Kyselyssä nuorilta kysyttiin kokevatko he saavansa läheisiltään tukea toiveidensa tavoitteluun. Kysymykseen vastasi 164 nuorta joista valtaosa (88,2%) koki saavansa tukea läheisiltään toiveidensa tavoitteluun. Tukea toiveiden tavoitteluun tarkasteltiin vielä tarkemmin suhteessa sukupuoleen ja nuorten kokemuksiin omista voimavaroistaan. Tytöistä 91% ja pojista 93% koki saavansa läheisiltään tukea toiveidensa tavoittelemiseen. Muiden sukupuolten edustajista 67% koki saavansa tukea toiveidensa tavoittelemiseen. Ero tyttöjen ja poikien kokemusten välillä on hyvin pieni, mutta muiden sukupuolten edustajat kokevat saavansa tukea toiveidensa tavoitteluun huomattavasti vähemmän.

Taulukko 13 Nuorten kokemus läheisten tuesta omien toiveiden tavoittelemiseen

Tuki toiveiden tavoittelemiseen	Lkm	%
Kyllä	149	91
Ei	15	9
Yht.	164	100

Nuorten vastausten perusteella kokemus siitä, että nuoret saavat tukea toiveidensa tavoittelussa, vahvistuu voimavarojen vahvistuessa. Erittäin hyvinä voimavaransa kokevista nuorista kaikki kokevat saavansa läheisiltään tukea toiveidensa tavoitteluun. Myös hyvinä ja

kohtalaisina voimavaransa kokevista nuorista valtaosa kokee saavansa tukea toiveidensa tavoitteluun. Vähäisin kokemus läheisiltä saadusta tuesta toiveiden tavoitteluun on voimavaransa heikkoina kokevilla nuorilla (65%). Heistäkin kuitenkin yli puolet kokee saavansa tukea. Kyselyn perusteella vaikuttaa siltä, että kokemus voimavaroista ei ole riippuvainen toiveiden tavoitteluun saadusta tuesta, mutta nuorten kokemus tuesta yleistyy voimavarojen kokemuksen vahvistuessa.

Taulukko 14 Nuorten kokemus siitä saavatko he läheisiltään tukea toiveidensa tavoitteluun, voimavarojen kokemuksen ja sukupuolen mukaan

Tuki toiveiden tavoitteluun	Kyllä	Ei	
Kokemus voimavaroista %			Yht.
Heikko (n=20)	65	35	100
Kohtalainen (n=40)	90	10	100
Hyvä (n=63)	94	6	100
Erittäin hyvä (n=39)	100	0	100
Sukupuoli %			
Nainen (n=87)	91	9	100
Mies (n=70)	93	7	100
Muu (n=6)	67	33	100

Nuorten tulevaisuuteen liittyviä kokemuksia tarkasteltiin vielä maaseudun, oman kotipaikkakunnan ja sosiaalisten verkostojen ja suhteiden näkökulmista. Nuorten kokemuksista omasta asuinpaikkakunnasta ja sen sosiaalisista verkostoista kertovat nuorten vastaukset kysymykseen siitä, haluavatko he tulevaisuudessa palata kotipaikkakunnalleen. Noin puolet (52%) nuorista ei osannut sanoa, että haluaako palata tulevaisuudessa kotipaikkakunnalleen. Nuorista 23% halusi palata tulevaisuudessa kotipaikkakunnalleen ja 25% ei halunnut palata. Paluuta toivovia oli kyselyn perusteella melkein yhtä paljon kuin heitä, jotka eivät halunneet palata.

Nuorilta kysyttiin syitä sille miksi he haluavat tai eivät halua palata tulevaisuudessa kotipaikkakunnalleen. Nuorilta kysyttiin myös, että minkä pitäisi muuttua, jotta he palaisivat. Nuorten vastaukset liittyivät samoihin teemoihin riippumatta siitä halusivatko he tulevaisuudessa palata kotipaikkakunnalleen ja siitä tiesivätkö nuoret, että haluavatko palata. Nuorten vastaukset liittyivät sosiaalisiin suhteisiin ja ihmisiin omalla kotipaikkakunnalla, maaseutuun, muualla nähtyihin mahdollisuuksiin, erilaisten harrastusten ja tekemisen mahdollisuuksiin, palveluihin ja tulevaisuuteen. Tulevaisuuteen liittyvissä vastauksissa nuoret käsitelivät sekä omaa tulevaisuuttaan, että kotipaikkakuntansa tulevaisuutta. Lisäksi osa paluuta toivovista nuorista ilmensi suhdettaan kotipaikkaan kutsumalla sitä kodikseen ja omakseen.

Taulukko 15 Nuorten kokemukset palaamisesta omalle kotipaikkakunnalle tulevaisuudessa.

Haluatko tulevaisuudessa palata kotipaikkakunnallesi	%	Lkm
Kyllä	23	37
En osaa sanoa	52	85
Ei	25	40
Yht.	100	162

Useat nuoret kertoivat kavereiden, vanhempien, sukulaisten ja muiden tärkeiden ihmisten tapaamisen ja läheisyyden syyksi palata tulevaisuudessa takaisin kotipaikkakunnalle. Myös nuoret, jotka eivät osanneet sanoa haluavatko palata tai eivät, pitivät sukua mahdollisena syynä paikkakunnalle palaamiselle. Paikkakunnan ihmisiä ja sosiaalisia suhteita pidettiin kuitenkin myös syynä olla palaamatta. Eräs nuori pohti lisäksi, että onko paikkakunnalla tulevaisuudessa ketään kenen luokse palata: *”Ihmiset pitäisi muuttua. Onko tulevaisuudessa täällä paikkaa tai ihmistä jolle voi palata?”*. Oman kotipaikan ihmisten ahdasmielisyys, huono yhteishenki ja se, että pienellä paikkakunnalla ”kaikki tuntevat kaikki” näyttävät osalle nuorista syinä, joiden vuoksi he eivät halunneet palata tulevaisuudessa paikkakunnalle, vaikka osa heistä halusikin välillä käydä siellä tapaamassa sukulaisiaan. Nuoret yhdistivät siis omaan asuinpaikkaansa vahvasti paikkakunnan sosiaaliset verkostot. Analyysissä nuorten sosiaaliset suhteet on nähty sosiaalisena pääomana. On syytä tarkastella myös sitä, että miten sosiaaliset suhteet vaikuttavat nuorten tekemiin valintoihin.

Kyselyssä kartoitettiin sitä, että keiden nuoret kokevat vaikuttavan heidän tekemiinsä valintoihin. Nuorilta kysyttiin, että vaikuttavatko heidän vanhempansa, muut sukulaisensa, kaverinsa, koulunsa tai media heidän tekemiinsä valintoihin. Vastausten perusteella vanhemmilla on suurin vaikutus nuorten tekemiin valintoihin. Nuorista 86% koki vanhempiensa vaikuttavan valintojensa tekemiseen. Toiseksi vahvimpana vaikuttajana kyselyssä näyttäytyivät kaverit, joiden 68% nuorista koki vaikuttavan valintoihinsa. Hieman alle puolet nuorista, 47%, koki median vaikuttavan valintojensa tekemiseen. Koulu (44%) ja muut sukulaiset (29%) näyttäytyivät nuorille tekijöinä, jotka näistä vaihtoehdoista vaikuttivat vähiten nuorten valintojen tekemiseen. Kuten analyysin aiemmissa vaiheissa, tämänkin kysymyksen tarkastelussa korostuu perheen merkitys nuorten kokemusmaailmassa.

Taulukko 16 Nuorten kokemus siitä, vaikuttavatko muut ihmiset heidän tekemiinsä valintoihin.

Vaikutus valintojen tekemiseen %	Kyllä	Ei	Yht.
Vanhemmat (n=164)	86	15	100
Muut sukulaiset (n=163)	29	71	100
Kaverit (n=164)	68	32	100
Koulu (n=163)	44	56	100
Media (n=163)	47	53	100

Nuorten kokemuksissa omalle kotipaikkakunnalle palaamisesta näkyivät myös maaseutuun ja omaan kotipaikkaan liittyvät käsitykset ja kuvaukset. Nuoret käyttivät maaseudun ja maalaisuuden käsitteitä positiivisessa sävyssä. Useat paluuta toivovat nuoret pitivät maaseutu-
maisuuksista itsessään syynä palata kotipaikkakunnalle: ”Maalaisseutua ja tykkään asua täällä joten jos muutan opiskelujen perässä pois nii tulen muuttamaan myös takaisinkin”, ”Olen aina tykännyt asua maalla. Rakastan rauhaa ja luontoa ympärilläni, joten tämä on sopiva paikka”. Maaseutu ympäristönä ei kuitenkaan miellyttänyt kaikkia nuoria ja osa nuorista kertoi haluavansa muuttaa esimerkiksi Lappiin, kaupunkiin tai ulkomaille.

Nuoret, jotka halusivat palata, kuvasivat omaa kotipaikkakuntaa monin eri tavoin: ”(Kotipaikkakunta) on top”, ”Koska (kotipaikkakunta) on place to be”, ”Haluan palata koska turvallinen ympäristö ja pieni kylä”. Myönteisenä koettiin metsän läheisyys, hyvät metsästysmaastot ja kotipaikkakuntaan liitetty kokemus turvallisuudesta. Oman kotipaikan pienuutta pidettiin myönteisenä tekijänä ja syynä palata, mutta myös syynä olla palaamatta, sillä pieni

paikkakunta koettiin ahdistavaksi. Muita syitä palaamattomuudelle olivat kotipaikkakunnan tylsyys ja se, ettei paikassa nähty mitään erityistä. Osa nuorista totesi, että ei pitänyt kotipaikkakunnastaan tai kokenut sitä tärkeäksi: *”En pidä tästä paikasta enkä halua tulla takaisin”, ”En koe paikkaa itelle tärkeäks”*. Toisena ääripäänä vastauksissa olivat nuorten kuvaukset omasta kotipaikkakunnasta, joissa käytettiin käsitteitä ”oma” ja ”koti”: *”Koska täällä on kotini ja kaverini ja täällä minä haluan asua”, ”Oma paikkakunta on oma paikkakunta”*. Osa nuorista kertoi suoraan siitä, miten tärkeänä he kokivat oman kotipaikkakuntansa: *”Koska oon asunu koko elämäni täällä ja tulevaisuudessa haluaisin nähdä miltä tämä paikka näyttää nykyään. Ja onha tämä tärkeeki mulle ku ollu koko elämäni”*. Yksi vastaus ilmensi kiintymyksen lisäksi vastuun tunnetta, jota nuori koki omaa paikkakuntaansa ja sen tulevaisuutta kohtaan: *”Koska en haluu että rakas (kotikunta kuolee):D”*.

Nuorten vastauksissa tärkeänä tekijänä nousivat esiin palvelut ja erilaiset tekemisen ja harrastamisen mahdollisuudet omalla paikkakunnalla. Osa nuorista piti toimivia palveluita tärkeänä edellytyksenä sille, että palaako tulevaisuudessa takaisin kotipaikkakunnalleen. Oman kotipaikkakunnan puutteet harrastusmahdollisuuksissa ja palveluissa sekä vähäinen määrä kauppoja ja työmahdollisuuksia olivat nuorille syitä olla palaamatta. Palveluiden osalta esiin nousi julkisten kulkuneuvojen vähyys. Nuoret pitivät tärkeänä myös sitä, että palveluihin on kohtuullinen etäisyys kulkea. Eräs nuori piti palveluita edellytyksenä sille, että maaseutualueilla ylipäätään on tulevaisuutta: *”Että haluan palata tulevaisuudessa maaseudulle tarkoittaa myös sitä että maaseudulla pitää olla vielä palveluita järkevien välimatkojen päässä silloin kun harkitsen oman asunnon ostamista. Maaseudut tarvitsevat palveluita, jotta niillä on myös tulevaisuus.”*

Yksi nuorten vastauksissa esiintyvistä laajemmista teemoista olikin tulevaisuus. Nuoret käsitelivät vastauksissa sekä kotipaikkakuntansa tulevaisuutta, että omaa tulevaisuuttaan. Osa nuorista, jotka eivät halunneet palata kotipaikkakunnalleen, näki kotipaikkakuntansa tulevaisuuden huonona: *”(Kotikunta) ei ole millään mittarilla nousussa oleva kunta”, ”En koska sammuva kylä ei tapahu mitään hauskaa”*. Nuorten kuvaukset kotipaikkakunnan tulevaisuudesta sisältävät erilaisia kielikuvia, jotka muistuttavat kuntapolitiikkaan ja maaseutupolitiikkaan liitettävästä uutisoinnista ja puheesta. Herää kysymys siitä, että miten nuoret muodostavat ymmärrystä ja hahmottavat kotipaikkakuntansa tulevaisuuden, johon myös heidän oma tulevaisuutensa kytkeytyy joiltain osin.

Nuorten omat tulevaisuusvisiot näyttäytyivät siten, että osa nuorista näki selkeästi millainen tulevaisuus heillä voisi olla maaseudulla ja omalla kotipaikkakunnalla, osa oli epävarma siitä minne päätyy ja osalla oli selkeä näkemys siitä, että ei halua palata. Eräs nuori piti kotipaikkakunnallaan tärkeänä luontoa ja rauhaa: *”Olen aina tykännyt asua maalla. Rakastan rauhaa ja luontoa ympärilläni, joten tämä on sopiva paikka”*. Toinen nuori koki, että haluaisi myös oman lapsensa kasvavan pienellä paikkakunnalla: *”Koska vanhemmat ja tärkeet ihmiset täällä ja haluan että lapseni kasvaa pienessä kylässä”*. Osa nuorista taas ei nähnyt mahdollisena omien unelmien toteuttamista kotipaikkakunnalla: *”Meen toteuttamaan omia unelmia jonnekin muualle”*, *”En halua palata takaisin kotipaikkakunnalleni, koska täällä ei ole tarpeeksi mahdollisuuksia toteuttaa omia unelmiani ja tavoitteitani”*.

Analyysin perusteella nuorten käsitykset tulevaisuudesta ovat yhteydessä voimavarojen kokemukseen ja nuorten sosiaalisiin verkostoihin. Nuorten kuvaukset suhteesta omaan kotipaikkaan herättävät ajatuksen paikkoihin liittyvistä suhteista sosiaalisena pääomana. Paikkakuntaan yhdistyvään sosiaaliseen pääomaan liittyvät käsitykset omasta paikkakunnasta ja siitä, millaisena paikkakunta näyttäytyy ulkopuolisille. Sosiaaliseen tunnustukseen voi liittyä nuoren asuinpaikkaan liittyvien huonojen käsitysten liittämistä nuoreen itseensä. Huonomaineisilla alueilla voi olla vaikea erottaa yksilökohtaisia ongelmia, perhekohtaisia ongelmia ja sosiaalisia ongelmia alueen moniulotteisista sosiaalisista tekijöistä. (Bottrell 2009, 498). Maaseutuun yhdistetään negatiivisia käsitteitä ja puhetta, jota kyselyyn osallistuvat nuoretkin käyttivät vastauksissaan (”ei ole millään mittarilla nousussa oleva kunta”, ”sammuttava kylä”). On syytä pohtia, että miten maaseutuun ja maaseutupaikkakuntiin kohdistuva puhe vaikuttaa nuoriin ja heidän suhteeseensa omaan kotipaikkakuntaan. Analyysin perusteella nuorten yhteys omaan kotipaikkakuntaan toimii voimavaran tavoin ja se voidaan tässä tarakstelussa ymmärtää sosiaalisena pääomana.

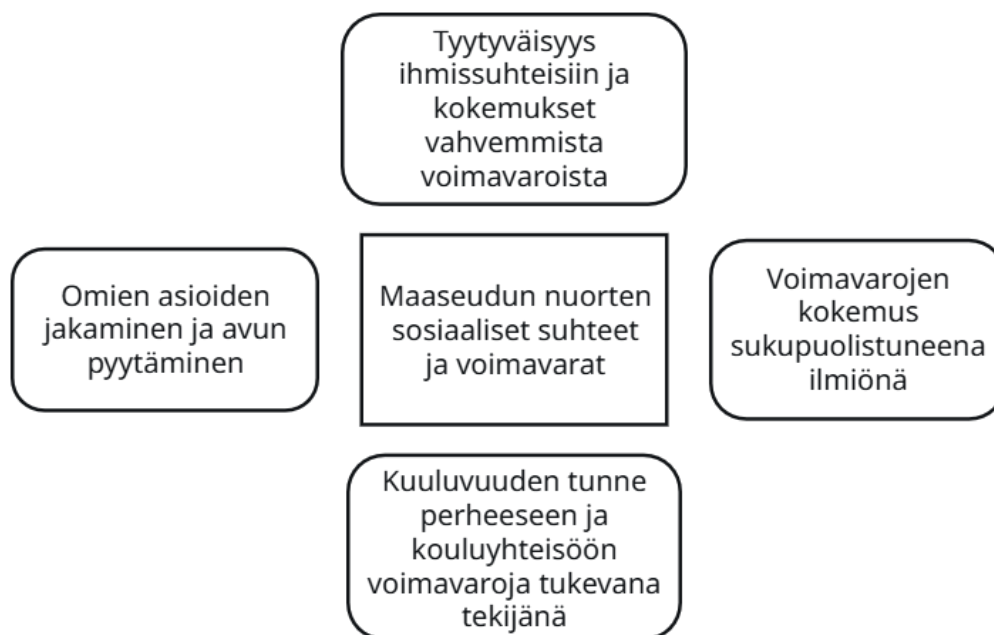
5 Johtopäätökset

5.1 Yhteenveto

Tutkimuksen tarkoituksena oli osallistua keskusteluun nuorten resilienssistä ja nuorten selviytymisestä nyky-yhteiskunnassa. Tutkimustehtävänä oli tutkia nuorten kokemuksia omista voimavaroistaan sosiaalisten suhteiden ja tulevaisuusnäkymien näkökulmista. Analyysin alussa huomattiin nuorten voimavarojen yleisluontoisemmassa tarkastelussa, että kokemus voimavaroista on sukupuolistunut ilmiö. Pojat kokivat analyysin perusteella voimavaransa vahvempina kuin tytöt. Myöhemmin analyysissä havaittiin myös, että pojat näkevät tulevaisuuden parempina kuin tytöt ja muiden sukupuolten edustajat.

Voimavaroja ja sosiaalisia suhteita tarkasteltaessa tehtiin useita keskeisiä havaintoja. Nuorten tyytyväisyys ihmissuhteisiin yhdistyi analyysissä kokemuksiin vahvemmissa voimavaroista. Kuuluvuuden tunne perheeseen ja kouluyhteisöön näyttäytyivät myös voimavaroja tukevin tekijöinä. Analyysissä huomattiin, että voimavarojen kokemuksen vaihtelulla oli vahvempi yhteys sellaisten yhteisöjen kuuluvuuteen, joita on itse valita kuin yhteisöihin, joihin voi itse valita kuuluvansa. Kuuluvuuden tunteella ystäväpiiriin ei ollut samanlaista yhteyttä voimavaroihin kuin kuuluvuuden tunteella perheeseen ja kouluyhteisöön. Sosiaaliset suhteet ja kuuluvuus siis näyttäytyivät tarkastelussa voimavaroja tukevin ja sosiaalista pääomaa rakentavina tekijöinä. On kuitenkin muistettava, että heikkoa kuuluvuutta yhteisöihin kokevilla nuorillakin on sosiaalista pääomaa ja resilienssiä.

Perheen merkitys nuorten elämässä korostui useassa analyysin vaiheessa. Vahvimpana voimavaransa kokevat nuoret kokivat todennäköisimmin voivansa pyytää apua perheeltään vaikeissa tilanteissa ja he kokivat myös todennäköisimmin haluavansa kertoa perheelleen elämänsä iloisista asioista. Halukkuus kertoa iloisista asioista sukulaisille tai ystäville ja kokemus siitä, että sukulaisilta tai ystäviltä voi pyytää apua vahvistuivat myös voimavarojen vahvistuessa. Voimavarojen kokemuksen vaihtelulla oli siis analyysin perusteella yhteys ihmissuhteisiin asennoitumiseen.

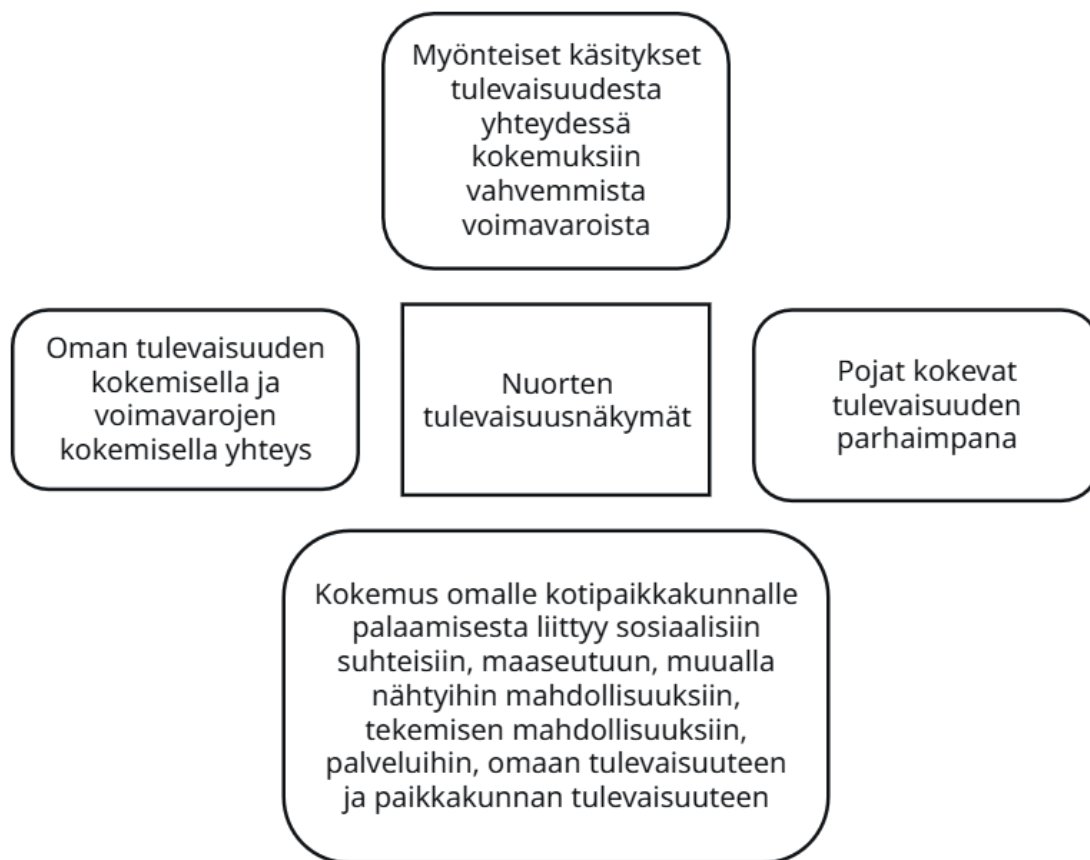

Kuva 8 Nuorten sosiaalisista suhteista ja voimavaroista tehdyt keskeiset havainnot

Nuorten tulevaisuuskäsityksiä käsiteltäessä huomattiin, että myönteiset käsitykset tulevaisuudesta yhdistyivät kokemuksiin vahvemmista voimavaroista. Voimavarojen kokemuksella oli vahva yhteys käsitykseen omasta tulevaisuudesta. Hyvinä voimavaransa kokevat nuoret pitivät todennäköisimmin tulevaisuuttaan hyvänä ja heikkoina voimavaransa kokevat nuoret pitivät tulevaisuuttaan todennäköisimmin huolestuttavana. Tarkasteltaessa nuorten kokemuksia omasta tulevaisuudestaan, oman asuinpaikkansa tulevaisuudesta, Suomen tulevaisuudesta asuinmaana ja maailman tulevaisuudesta, nuoret pitivät yleisesti parhaimpana omaa tulevaisuuttaan. Huolestuttavimpana nuoret näkivät maailman tulevaisuuden.

Analyysissä tarkasteltiin nuorten omia tulevaisuusnäkymiä ja tulevaisuuden suunnitelmia suhteessa muihin ihmisiin ja omaan asuinpaikkaan. Analyysissä havaittiin, että nuorten kokemus voimavaroihin ei ole riippuvainen toiveiden tavoitteluun saadusta tuesta, mutta kokemus tuesta yleistyi tarkastelussa voimavarojen kokemuksen vahvistuessa. Perheen merkitys myös korostui jälleen tarkastelussa, sillä valtaosa nuorista koki vanhempiensa vaikuttavan tekemiinsä valintoihin. Kysyttäessä siitä, että haluavatko nuoret palata tulevaisuudessa kotipaikkakunnalleen vai eivät, nuorten vastaukset liittyivät samoihin teemoihin vastauksesta riippumatta. Nuorten vastaukset liittyivät sosiaalisiin suhteisiin ja ihmisiin omalla

kotipaikkakunnalla, muualla nähtyihin mahdollisuuksiin, erilaisten harrastusten ja tekemisen mahdollisuuksiin, palveluihin ja omaan ja kotipaikan tulevaisuuteen.

Kuva 9 Nuorten tulevaisuusnäkymistä tehdyt keskeiset havainnot

5.2 Pohdinta

Tutkimuksessa pystyttiin tekemään useita hyödyllisiä huomiota nuorten resilienssiä ja haastavista tilanteista selviytymistä ajatellen. Tarkastelussa korostui etenkin perheen merkitys nuorten elämässä. Havainnot viittaavat siihen, että nuorten jaksamista voidaan tukea tukevilla perheitä ja nuorten suhteita perheisiinsä. Tehdyt havainnot myös korostivat sosiaalisten suhteiden ja kuulumisen tunteen merkitystä nuorten voimavarojen kokemukselle. Tutkimuksessa kuitenkin heräsi useita kysymyksiä, joihin tällä tarkastelulla ei voitu vastata.

Taajamassa asumisella tai asumattomuudella ei havaittu olevan yhteyttä kokemukseen voimavaroista. Analyysissä heikkoina koetut voimavarat vaikuttivat kuitenkin olevan hieman yleisempiä taajamassa asuvilla nuorilla. Analyysin perusteella ei kuitenkaan voitu todeta, että taajaman ulkopuolella asuminen vahvistaisi nuorten voimavaroja. Olisi hyödyllistä tutkia vielä tarkemmin sitä, että millainen merkitys muun asutuksen ja palveluiden läheisyydellä on maaseudun nuorille ja nuorille ylipäätään. Nuorten kokemuksia olisi hyvä tutkia sekä maaseudulla, että kaupungissa, jotta voitaisiin verrata millaisena suhde omaan kotipaikkaan ja muihin ihmisiin näyttäytyy voimavarojen näkökulmasta. Erityisen arvokkaita voisivat olla nuorten ja lasten kokemukset maalle muuttamisesta tai maalta pois muuttamisesta.

Tutkimuksessa onnistuttiin tavoittamaan vastaajia laajalta maaseutualueelta ja tekemään useita hyödyllisiä havaintoja, jotka herättivät lisäkysymyksiä. Tutkimuksen tarkoituksena oli tuoda esiin maaseudun sosiaalisten verkostojen merkitystä nuorille. Tutkimuksella pystyttiin luomaan käsitystä sosiaalisten suhteiden merkityksestä nuorille. Jotta saataisiin vielä paremmin esiin maaseutualueille tyypillisten kokemusten mahdollinen erityislaatuisuus, nuorten kokemuksia sosiaalisista verkostoista tulisi tarkastella myös kaupunkiympäristössä. Myös nuorten asuinpaikan merkitystä nuorten voimavarojen näkökulmasta voisi tarkastella vielä tarkemmin. Tutkimuksessa oli tarkoitus tarkastella myös sitä, että miten kaukana nuoret asuvat asutuskeskuksesta tai taajamasta ja asuvatko he taajamassa vai taajaman ulkopuolella. Kysymys oli nuorille vaikea ja siksi taajamassa asumisen merkityksestä ei saatu tässä tutkimuksessa riittävän kuvaavaa tietoa. Myös kysymyksenasettelu nuorten kotien ja lähimmän kylän tai kaupungin välisestä etäisyydestä oli ongelmallinen, eikä nuorten vastauksia voitu hyödyntää analyysissä.

Tutkimuksen lopputulemana voidaan todeta, että on syytä pohtia sitä, että onko maaseudun sosiaalinen ympäristö merkittävämpi kuin fyysinen ympäristö. Maaseudulla elämä rakentuu vahvasti sosiaalisten suhteiden varaan ja puutteet palvelutarjonnassa tai maaseudun fyysisessä toimintaympäristössä eivät vaikuta rajoita ihmisten toimintaa, jos sosiaalinen verkosto on vahva. Tällaisella sosiaalisella kiinnittymisellä omaan ympäristöön voidaan nähdä sekä hyviä, että huonoja puolia. On huomioitava myös se, että maaseutuun liitettävä puhe koskettaa myös maaseudulla asuvia nuoria.

Analyysissä pohdittiin perheen merkityksen käsittelyn yhteydessä sosiaalista pääomaa ja sosiaalista oppimista (ks. Tuominen & Tikkanen 2023). Voidaan pohtia, että voisiko sosiaalista oppimista tapahtua myös maaseudun sosiaalisissa verkostoissa. Maaseudun sosiaalisessa

ympäristössä toimiminen voi opettaa nuorille sosiaalisten suhteiden ymmärrystä ja sosiaalisten suhteiden mukanaan tuomia mahdollisuuksia. Maaseudulla jokainen ihminen on osa maaseudun sosiaalista verkostoa ja omat ihmissuhteet nähdään suhteessa laajempaan verkostoon. Omien tekojen merkitys muihin ihmisiin on selvemmin nähtävissä kuin kaupungin asumisympäristössä, jossa jokainen ihmiskohtaaminen ei saa omaa merkitystään.

Tuominen ja Haanpää (2021) ovat pohtineet, että onko nuorten sosiaalisen pääoman ja hyvinvoinnin välillä kausaalisuhte. Tällainen suhde tarkoittaisi sitä, että olisi hyödyllistä tarkastella sitä, miten nuorten sosiaalisen pääoman kertymistä voidaan tukea. (Mt., 636.) Tuominen ja Haanpään ajatelmia soveltaen voidaan pohtia, että kerryttävätkö nuoret maaseudun sosiaalisissa ympäristöissä sosiaalista pääomaa, jonka varassa toimivat, tekevät valintoja ja rakentavat tulevaisuuttaan. Ja jos näin on, niin voitaisiinko maaseutuympäristöjen sosiaalisten rakenteiden kaltaisia yhteisöjä kannattamalla vaikuttaa nuorten hyvinvointiin? Voitaisiinko maaseudun sosiaalisista verkostoista oppia se, että toisten ihmisten näkeminen osana omaa sosiaalista verkostoa tuo elämään lisää merkitystä ja sisältöä? Toisivatko tällaiset sosiaaliset suhteet myös kaupungissa asuville nuorille keinoja käsitellä vaikeita asioita ja selviytyä oman elämän ja yhteiskunnan kohtaamista vaikeuksista? Tottahan kuitenkin on, että opimme muilta ihmisiltä.

LÄHTEET

- Aapola-Kari, Sinikka & Vehkalahti, Kaisa 2020: Jatkuvuutta resursseja ja neuvottelua: Nuoret puhuvat perheestä. Nuorten perheet ja läheissuhteet: Nuorten elinolot- vuosikirja. 67–86.
- Adams, Ria-Maria & Komu, Teresa 2022: Radically Ordinary Lives: Young Rural Stayers and the Ingredients of the Good Life in Finnish Lapland. *Young* 30 (4), 361–376.
- Bottrell, Dorothy 2009: Dealing With Disadvantage: Resilience and the Social Capital of Young People's Networks. *Youth & society* 40(4). 476–501.
- Butler, Rose & Muir, Kristy 2016: Young people's education biographies: family relationships, social capital and belonging. *Journal of Youth Studies* 20(3). 316–331.
- Coleman, James 1998: Social Capital in the Creation of Human Capital. *American Journal of Sociology*. S95-S120.
- Connor, Kathryn M. & Davidson, Jonathan R.T. 2003: Development of a new resilience scale: The Connor-Davidson Resilience Scale (CD-RISC). *Depression and anxiety* 18(2). 76–82.
- Dagdeviren, Hulya & Capucha, Luis & Calado, Alexandre & Donoghue, Matthew & Estêvão, Pedro 2020: Structural Foundations of Social Resilience. *Social policy and society : a journal of the Social Policy Association* 19(4). 539–552.
- Delahunty, Janine & Hellwig, Anne F.J. 2024: The legacies of community in building a future: rural young people envisioning "possible selves". *Educational review (Birmingham)* 76(6). 1439–1457.
- Forsberg, Sara 2019: 'The right to immobility' and the uneven distribution of spatial capital: negotiating youth transitions in northern Sweden. *Social & cultural geography* 20 (3), 323–343.
- Hall, Peter & Lamont, Michèle 2013: *Social resilience in the neoliberal era*. Cambridge University Press. Cambridge.
- Healy, Karen 2014: *Social work theories in context: Creating frameworks for practice*. 2. uudistettu painos. 1. painos 2005. Palgrave Macmillan. Houndmills, Basingstoke, Hampshire, New York, NY.
- Jokivuori, Pertti & Hietala, Risto 2007: *Määrällisiä tarinoita : monimuuttujamenetelmien käyttö ja tulkinta*. WSOY Oppimateriaalit Oy.
- Juvonen, Tarja & Romakkaniemi, Marjo 2019: Between Mobility and Belonging: The Meanings of Locality among Youth in Lapland in the Transition to Adulthood. *Young* 27 (4), 321–335.
- Kananen, Jorma 2011: *Kvantti: Kvantitatiivisen opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas*. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Kilpeläinen, Arja 2016: *Teknologiavälitteisyys kyläläisten arjessa : tutkimus ikääntyvien sivukylien teknologiavälitteisyydestä ja sen rajapinnoista maaseutusosaali-työhön*. Lapin yliopisto. Yhteiskuntatieteiden tiedekunta. Väitöskirja.

- Korkiamäki, Riikka 2013: Kaveria ei jätetä! Sosiaalinen pääoma nuorten vertaissuhteissa. Suomen Yliopistopaino Oy. Tampere. Väitöskirja.
- Lantela, Lauri 2021: Nuorten hyvinvointioppimisen tukeminen kompleksisessä toimintaympäristössä. Lapin yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunta. Väitöskirja.
- Leyshon, Michael 2011: The struggle to belong: young people on the move in the countryside. *Population space and place* 17 (4), 304–325.
- Liiteri: <https://liiteri.ymparisto.fi/>, luettu 11.4.2024
- Littman, Danielle 2022: Third Places, Social Capital, and Sense of Community as Mechanisms of Adaptive Responding for Young People Who Experience Social Marginalization. *American journal of community psychology*. 436–450.
- Myller, Terhi 2022: Sosiaalityön ammatillinen työkuultuuri suhdeperustaisena sosiaalityönä maaseudulla ja kaupungissa. Itä-Suomen yliopisto. Yhteiskuntatieteiden ja kauppatieteiden tiedekunta. Väitöskirja.
- Nouseva Rannikkoseutu ry:n verkkosivut: <https://nousevarannikkoseutu.fi/>, luettu 15.2.2024
- Nuorisobarometri 2022: Läpi kriisien.
- Oinas, Pirjo 2012: Turvallisuus maaseutuyhteisön asukkaiden arjessa. Teoksessa Kat-tilakoski, Mari & Kilpeläinen, Arja & Peltomäki, Pirjo (toim.): Yhteisöllisyydellä hyvinvointia ja palveluja maaseudulle. Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän Hyvinvointipalvelujen teemaryhmä (YTR). Helsinki, 84–95.
- Peltomaa, Hanna 2022: Kotona kylässä, Ei-heteroseksuaalisten ihmisten toimintatilat lapilaisissa kyläyhteisöissä. Lapin yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunta. Väitöskirja.
- Pugh, Richard & Cheers, Brian 2010: Rural social work: international perspectives. Policy. Bristol.
- Rosvall, Per-Åke & Rönnlund, Maria & Johansson, Monica 2018: Young people's career choices in Swedish rural contexts: Schools' social codes, migration and resources. *Journal of rural studies* 60 (3), 43–51.
- Rönnlund, Maria 2020: 'I Love this Place, but I Won't Stay': Identification with Place and Imagined Spatial Futures Among Youth Living in Rural Areas in Sweden. *Young* 28(2). 123–137.
- Singh, Laura & Rathbone, Clare J & Moulds, Michelle L. & Holmes, Emily A. 2024: Future self-imagery of young people in Sweden during the COVID-19 pandemic: an exploratory mixed methods analysis. *Current psychology* 43(16). 15020–15034.
- Tuominen, Minna & Haanpää, Leena 2022: Young People's Well-Being and the Association with Social Capital, i.e. Social Networks, Trust and Reciprocity. *Social indicators research* 159(2). 617–645.
- Tuominen, Minna & Tikkanen, Jenni 2023: Adolescent social capital: An intergenerational resource?. *Journal of adolescence* 95(7). 1420–1434.
- Qamar, Azher Hameed 2023: Conceptualizing social resilience in the context of migrants' lived experiences. *Geoforum* 2023 (139).

- Ungar, Michael 2003: Qualitative Contributions to Resilience Research. *Qualitative social work: QSW: research and practice* 2 (1), 85–102.
- Valtioneuvosto 2020: Maaseutu-kaupunki- alueiden luokitus on päivitetty, Kaupungin ja maaseudun vuorovaikutusalue laajenee. <https://valtioneuvosto.fi/-/1410837/kaupungin-ja-maaseudun-vuorovaikutusalue-laajenee>. Viitattu 11.4.2024
- Weller, Susie 2010: Young peoples social capital: complex identities, dynamic networks. *Ethnic and racial studies* 33(5). 872–888.
- Yoon, Yeosun & Eisenstadt, Maria & Lereya, Suzet Tanya & Deighton, Jessica 2023: Gender difference in the change of adolescents' mental health and subjective wellbeing trajectories. *European Child & Adolescent Psychiatry* 2023 (32), 1569–1578.

LIITE 1 Kyselylomake

Kyselytutkimus ysiluokkalaisille

Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

Arjessa ovat tärkeässä roolissa oma asuinpaikka, ihmissuhteet ja arjen tekemiset. Omassa arjessa voi olla asioita, joista saa jaksamista ja voimia ja asioita, jotka tuntuvat haasteellisilta. Seuraavat väitteet käsittelevät joitain arkielämän tärkeitä piirteitä. Kuinka hyvin väitteet kuvaavat kokemuksiasi tällä hetkellä?

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	En osaa sanoa
Tunnen, että päivittäiset tekemiseni ovat merkityksellisiä	☐	☐	☐	☐	☐
Olen tyytyväinen elämääni	☐	☐	☐	☐	☐
Tunnen olevani arvokas	☐	☐	☐	☐	☐
Koen olevani tarpeellinen muille	☐	☐	☐	☐	☐
Minulla on vaikutusvaltaa itseäni koskevilla asioilla	☐	☐	☐	☐	☐
Koen elämäni olevan hyvin hallinnassani	☐	☐	☐	☐	☐
Olen tyytyväinen tämänhetkiseen jaksamiseen	☐	☐	☐	☐	☐

Omaan arkeen liittyvät asiat vaikuttavat siihen, miten suhtaudumme elämään ja muihin ihmisiin. Kuinka hyvin seuraavat väitteet kuvaavat kokemuksiasi tällä hetkellä?

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	En osaa sanoa
Menestyminen elämässä on itsestä kiinni	☐	☐	☐	☐	☐
Muiden ihmisten kanssa oleminen tuo elämään hyviä asioita	☐	☐	☐	☐	☐
Jokaisen tulee hoitaa omat asiansa	☐	☐	☐	☐	☐
Ihmiset ovat reiluja	☐	☐	☐	☐	☐
On paras olla luottamatta keneenkään	☐	☐	☐	☐	☐
Haluan keskustella elämäni hyvistä asioista muiden kanssa	☐	☐	☐	☐	☐
Haluan keskustella vaikeista asioista muiden kanssa	☐	☐	☐	☐	☐

Elämään kuuluvat mukavat ja myönteiset kokemukset ja tunteet, mutta myös vaikeat ja haastavat kokemukset ja tunteet. On tärkeää pohtia sitä, miten toimimme tällaisissa tilanteissa. Kenelle haluat kertoa elämäsi iloisista asioista?

- Oma perhe
- Kaverit
- Sukulaiset
- Naapurit
- Opettaja
- Koulukuraattori
- Opinto-ohjaaja
- Nuorisotyöntekijä
- Aikuiset harrastuksissa
- Sosiaalityöntekijä
- Tyttöystävä / poikaystävä / kumppani
- En kenellekään
- Joku muu

Keneltä koet voivasi pyytää apua vaikeissa tilanteissa?

- Oma perhe
- Kaverit
- Sukulaiset
- Naapurit
- Opettaja
- Koulukuraattori
- Opinto-ohjaaja
- Nuorisotyöntekijä
- Aikuiset harrastuksissa
- Sosiaalityöntekijä
- Tyttöystävä / poikaystävä / kumppani
- En keneltäkään
- Joku muu

Kuinka tyytyväinen olet ihmissuhteisiisi kouluarvosana-asteikolla 4-10?

Omassa elämässä ovat tärkeitä myös erilaiset ryhmät ja yhteisöt. Kuinka vahvasti tunnet kuuluvasi erilaisiin yhteisöihin?

	Erittäin vahvasti	Melko vahvasti	En vahvasti enkä heikosti	Melko heikosti	Erittäin heikosti	En koe kuuluvani tällaiseen yhteisöön
Perhe	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Suku	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ystäväpiiri	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Harrastuspiiri	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Koulu yhteisö	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Eniten käyttämäsi nettiyhteisö	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jokin yhdistys, seura tai järjestö	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Seurakunta tai uskonnollinen yhteisö	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Suomalainen yhteiskunta	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Olemme erilaisia ja Suomikin on monikulttuurinen maa, jossa vähemmistöjä rakentuu monin eri tavoin. Koetko kuuluvasi johonkin vähemmistöön seuraavien asioiden perusteella?

	Kyllä	En	En osaa sanoa	En halua vastata
Etninen tausta	☐	☐	☐	☐
Uskonnollinen vakaumus	☐	☐	☐	☐
Seksuaalinen suuntautuminen	☐	☐	☐	☐
Sukupuoli-identiteetti	☐	☐	☐	☐
Vammaisuus tai pitkäaikaissairaus	☐	☐	☐	☐
Koetko kuuluvasi johonkin muuhun vähemmistöön?	☐	☐	☐	☐

Omia arjen valintoja ohjaavat usein ajatukset ja toiveet tulevaisuudesta. Seuraavat kysymykset käsittelevät kokemuksiasi tulevaisuuteen liittyvistä asioista.

Koetko, että saat läheisiltäsi tukea toiveidesi tavoittelemiseen?

- Kyllä
 En

Koetko, että seuraavat henkilöt tai tahot vaikuttavat tekemiisi valintoihin, esimerkiksi harrastuksista tai tulevista opinnoista?

	Kyllä	Ei
Vanhemmat	☐	☐
Muut sukulaiset	☐	☐
Kaverit	☐	☐
Koulu	☐	☐
Media	☐	☐

Viime vuosina olemme kohdanneet monia haasteellisia tilanteita, kuten koronapandemian ja Ukrainan sodan sekä ilmastonmuutoksen aiheuttamat vaikutukset. Uutisissa on käsitelty paljon raskaita aiheita, jotka voivat herättää paljon ajatuksia ja tunteita tulevaisuudesta. Millaisena koet seuraavat asiat?

	Hyvä	Melko hyvä	Ei hyvä, eikä huolestuttava	Hieman huolestuttava	Hyvin huolestuttava	En osaa sanoa
Oma tulevaisuutesi	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Suomen tulevaisuus asuinmaana	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Oman asuinpaikkasi tulevaisuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Maailman tulevaisuus ylipäänsä	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Uskotko, että voit omilla valinnoillasi vaikuttaa elämäsi kulkuun?

- Kyllä
 En
 En osaa sanoa

Haluatko tulevaisuudessa palata kotipaikkakunnallesi?

- Kyllä
 En
 En osaa sanoa

Jos vastasit edelliseen kysymykseen "kyllä", miksi haluat palata? Jos vastasit "en", miksi et halua palata ja minkä pitäisi muuttua että palaisit?

Arjessa on oma roolinsa myös erilaisilla palveluilla ja mahdollisuuksilla vapaa-ajanviettoon. Seuraavat kysymykset käsittelevät kotkuntasi tarjoamia palveluita.

Kuinka usein käytät seuraavia palveluita?

	Usein	Joskus	En koskaan	En osaa sanoa
Nuorisotyö (nuorisotilat, nuorisotyö verkossa)	☐	☐	☐	☐
Liikunta- ja urheilumahdollisuudet (esim. liikuntahallit tai urheilukentät)	☐	☐	☐	☐
Muut ohjatut harrastusmahdollisuudet	☐	☐	☐	☐
Omaehtoiset harrastusmahdollisuudet (harrastus ilman ohjaajaa tai valmentajaa)	☐	☐	☐	☐
Kirjasto	☐	☐	☐	☐
Seurakunnan toiminta	☐	☐	☐	☐

Kuinka tärkeää sinulle on, että kotikunnassasi on seuraavia asioita?

	Erittäin tärkeää	Melko tärkeää	Vain vähän tärkeää	Ei yhtään tärkeää	En osaa sanoa
Nuorisotyöntekijä	☐	☐	☐	☐	☐
Nousevan Rannikkoseutu ry:n nuorisoleader-tuki (taloudellinen tuki nuorten omille projekteille)	☐	☐	☐	☐	☐
Työpaja työttömille nuorille	☐	☐	☐	☐	☐
Bändi- ja muut harrastetilat	☐	☐	☐	☐	☐
Nuorten neuvonta- ja tiedotuspiste	☐	☐	☐	☐	☐
Nuorisotalo ja nuorisotilat	☐	☐	☐	☐	☐
Nuorisovaltuusto	☐	☐	☐	☐	☐
Mahdollisuus kokoontua johonkin sisätiloihin vapaamuotoisesti	☐	☐	☐	☐	☐
Verkkonuorisotyöntekijä	☐	☐	☐	☐	☐
Neuvonta ja tukipiste esim. mielenterveyden tai elämänhallinnan ongelmiin	☐	☐	☐	☐	☐

Toimiiko kunnassasi nuorten vaikuttajaryhmä, nuorisovaltuusto tai jokin muu nuorten edustuksellinen ryhmä?

- Kyllä
 Ei
 En tiedä

Haluaisitko tietää enemmän nuorten vaikuttamismahdollisuuksista ja nuorisovaltuuston toiminnasta?

- Kyllä
 En

Oletko kiinnostunut vaikuttamaan kotikuntasi asioihin esimerkiksi liittymällä nuorisovaltuustoon?

- Kyllä
 En

Pitävätkö asuinkuntasi päättäjät kokemustesi mukaan nuoria vartenotettavina keskustelukumppaneina tai vaikuttajina?

- Kyllä
 Ei
 En osaa sanoa

Minkä arvosanan antaisit kotikuntasi tai kotikaupunkisi nuorisopalveluille seuraavissa asioissa?

	4	5	6	7	8	9	10
Nuorisotilat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nuorisopalveluiden toiminta	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Järjestötoiminta	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Verkkonuorisotyö	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nuorten vaikuttamismahdollisuudet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Retket, leirit ja tapahtumat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Mitä toiveita sinulla on kotikuntasi päättäjille nuorten palveluista?

Seuraavaksi vielä muutama kysymys järjestö- ja yhdistystoiminnasta.

Oletko mukana jonkin järjestön, yhdistyksen tai seuran toiminnassa?

- Kyllä
 En

Jos vastasit "kyllä", niin millaisessa toiminnassa olet mukana? Jos vastasit "en", niin haluaisitko olla mukana jonkin järjestön, yhdistyksen tai seuran toiminnassa?

Mikä motivoisi sinua liittymään mukaan järjestö- tai yhdistystoimintaan?

- Kaverit
- Uusiin ihmisiin tutustuminen
- Uudet kokemukset
- Mahdollisuus vaikuttaa nuorille järjestettävään toimintaan, kuten harrastusmahdollisuuksiin
- Ei mikään

Onko jotain, mitä toivot paikallisilta järjestöiltä yhdistyksiltä?

- Tietoa nuorille paikallisista järjestöistä ja yhdistyksistä
- Enemmän toimintaa nuorille vapaa-ajalla
- Jotain muuta

Mitä muita toiveita sinulla on paikallisille järjestöille ja yhdistyksille? Voit halutessasi kirjoittaa tähän myös asioita, jotka saisivat sinut lähtemään mukaan yhdistys- ja järjestötoimintaan.

Kiitos paljon jo antamistasi vastauksista! Tässä vielä muutama taustakysymys

Sukupuoli *

- Nainen
- Mies
- Muu
- En halua kertoa

Missä käyt koulua? *

Montako kilometriä on kotisi ja koulun välinen etäisyys? *

Asutko... *

- Taajamassa
- Taajaman ulkopuolella
- En osaa sanoa

Jos asut taajaman ulkopuolella, niin kuinka monta kilometriä kotoasi on lähimmän kylän tai kaupungin keskusta? *

Oletko asunut nykyisessä asuinkunnassasi koko ikäsi? *

- Kyllä
 En

Jos et, niin kuinka monta vuotta olet asunut nykyisessä asuinkunnassasi? *

_____

Kiitos vastauksistasi! Kokemuksesi ja ajatuksesi ovat meille tärkeitä ja otamme ne huomioon pro gradu tutkielman ja Nouseva Rannikkoseutu ry:n tulevien hankkeiden tekemisessä.

LIITE 2 Tutkimuslupahakemus

TUTKIMUSLUPAHAKEMUS

Tämä tutkimuslupahakemus koskee kyselytutkimusta, jonka tavoitteena on tuottaa tietoa sosiaalityön pro gradu – tutkielmaa varten. Kyselytutkimus tehdään yhteistyössä Nouseva Rannikkoseutu ry:n kanssa ja kyselyn tuottamia tietoja tullaan käyttämään yhdistyksen tulevia hankkeita varten. Hankkeiden tavoitteena on lisätä nuorten osallisuutta ja hyvinvointia yhdistyksen toiminta-alueella.

Teen Lapin yliopistossa sosiaalityön pro gradu -tutkielmaa, jonka aiheena on *Maaseudun nuorten sosiaaliset suhteet ja voimavarat*. Tutkielman tavoitteena on selvittää, miten maaseudun nuorten resilienssi, eli kokemus voimavaroista, näyttäytyy suhteessa nuorten sosiaalisiin suhteisiin. Lisäksi tutkimuksessa tarkastellaan sitä, miten maaseudun nuorten sosiaaliset suhteet ovat yhteydessä nuorten tulevaisuusvisioihin. Liitteenä olevasta tutkimussuunnitelmasta selviää tarkemmin tutkimukseni tausta ja tavoite. Kyselyä varten pyritään tavoittamaan Nousevan Rannikkoseutu ry:n toiminta-alueen yläkoulujen 9.- luokkalaiset.

Tutkimuksella tuotetaan tietoa nuorten kokemuksista heidän sosiaalisista suhteistaan ja heille tarkoitettujen palvelujen toimivuudesta nuorten kotikunnissa. Tutkimus on ajankohmainen ja tuottaa uutta tietoa nuorten sosiaalisista suhteista maaseudun toimintaympäristössä. Yhteistyö Nouseva Rannikkoseutu ry:n kanssa mahdollistaa tuotetun tiedon hyödyntämisen siten, että tietoa voidaan esimerkiksi välittää kuntien nuorisovaltuustoille ja kuntien päättäjille nuorten palvelujen kehittämiseksi ja siten nuorten hyvinvoinnin ja osallisuuden lisäämiseksi alueella.

Anon tutkimuslupaa ----- koulusta oheisessa tutkimussuunnitelmassa kuvatun pro gradu- tutkielman aineistonkeruun suorittamiseen keväällä 2024. Tutkimuslupahakemus toimitetaan Hailuodon, Limingan, Lumijoen, Pyhäjoen, Raahen, Siikajoen ja Tyrnävän kuntien yläkouluhin, jotta voidaan tarjota kaikille alueen nuorille sama mahdollisuus päästä osaksi tutkimusta. Tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista.

Toiveena on, että saisimme yhdessä nuorisoaktivaattori Riikka Kylmäojan kanssa tulla kouluille paikan päälle esittelemään tutkimuksen taustat ja tavoitteet oppilaille. Tämän jälkeen oppilaille olisi mahdollisuus vastata kyselyyn samassa tilaisuudessa. Kyselyn toteuttaminen ajoittuisi tammi-helmikuuhun 2024.

Sitoudun noudattamaan Tutkimuseettisen neuvottelukunnan laatimia eettisiä periaatteita. Yksittäisiä henkilöitä ei voida tunnistaa kyselytutkimuksen tuottamasta aineistosta. Aineiston käsittelyssä, säilyttämisessä, tallentamisessa ja käsittelyssä noudatetaan henkilötietolain määräyksiä. Nouseva Rannikkoseutu ry:llä on oikeus käyttää tietoja tulevien hankkeidensa suunnittelussa ja toteuttamisessa samoja periaatteita noudattaen.

Tutkielmani valmistuu keväällä 2024. Yhteiskuntatieteiden tiedekuntaneuvoston hyväksymä tutkielma tulee saataville sähköisesti Lapin yliopiston Lauda -tietokantaan.

Annan mielelläni lisätietoja tutkimuksestani. Lisätietoja voi tarvittaessa kysyä myös tutkielman ohjaajilta. Nouseva Rannikkoseutu ry:n osuudesta tutkimuksen toteuttamisessa saa lisätietoja Riikka Kylmäojalta.

LIITE 1. Tutkimussuunnitelma**Opiskelijan yhteystiedot**

Saija Fingerroos
Lapin yliopisto
Yhteiskuntatieteiden tiedekunta
Sosiaalityö

(paikkakunta) --.---.20-- _____

Saija Fingerroos

Tutkimuksen ohjaajan yhteystiedot

Lapin yliopisto
Yhteiskuntatieteiden tiedekunta
Sosiaalityön koulutusohjelma
Professori Sanna Hautala ja professori Suvi Ronkainen
PL 122
96101 Rovaniemi
sanna.hautala@ulapland.fi, +35840 484 4187
suvi.ronkainen@ulapland.fi, +35840 067 3462

Nouseva Rannikkoseutu ry

Nuorisoaktivaattori Riikka Kylmäoja
riikka.kylmaoja@nousevarannikkoseutu.fi
+35845 783 55167

_____ Hyväksytty tutkimus-lupa-anomuksen mukaisena

_____ Hylätty liitteessä esitettyjen perusteiden nojalla

Päiväys ____ . ____ . _____

Luvanmyöntäjän allekirjoitus _____

Nimen selvennys _____

Päätös pyydetään toimittamaan pro gradu -tutkielman ohjaajalle postitse.

LIITE 3 Kyselyn ohjeistus oppilaille

Kyselytutkimus ysiluokkalaisille

Sosiaalityön pro-gradu tutkielma
Nouseva Rannikkoseutu ry:n, eli ”Norsun” tulevat hankkeet

Saija Fingerroos
Sosiaalityön opiskelija
Lapin yliopisto

Riikka Kylmäoja
Nuorisokäyttäjä
Nouseva Rannikkoseutu ry
Riikka.kylmaoja@nousevarannikkoseutu.fi

Maaseudun nuorten sosiaaliset suhteet ja voimavarat

- ?

Kysely on osa sosiaalityön pro-gradu tutkielmaa
- 👤👤👤

Kyselyllä hankitaan tietoa siitä, miten maaseudun nuorten sosiaaliset suhteet vaikuttavat siihen, miten nuoret selviävät haasteellisista tilanteista
- 🔍

On tärkeää tutkia sitä, että miten nuoria voidaan tukea muuttuvassa maailmantilanteessa ja millaisia ajatuksia nuorilla on tulevaisuudesta
- ✓

Kyselyn pohjalta kirjoitetaan tutkielma, jonka arvioitu valmistumisaika on toukokuussa
- 🐘

Kyselyä toteutetaan Norsun toiminta-alueen yläkouluissa
- 📊

Kysely tehdään yhteistyössä Norsun kanssa, jotta kyselyssä saatu tieto saadaan hyötykäyttöön alueella, jolla kysely toteutetaan

NOUSEVA RANNIKOSEUTU (NORSU) ry
= KEHITTÄMISYHDISTYS, JOKA TUKEE:

JAOSSA N.4MILJ. EUROA VUOSILLE 23-27.

- Paikallisten osallistumista
- Yhteistyötä
- Kansainvälistymistä
- Uusien ideoiden kehittelyä ja kokeilua

#NUORISOLEADER

KUKA VOI HAKEA RAHOITUSTA JA MITEN?

HAE TÄÄLTÄ

WWW.NUORISOLEADER.FI

IKÄ 13-25-VUOTTA

VÄHINTÄÄN 3 HLÖN RYHMÄT & YRITTÄJÄT

SÄHKÖINEN HAKEMUS

JATKUVA HAKU

100-300€ (ERITYISTILANTEISSA 500€)

**NUORISO-
TYÖRYHMÄ**

TUO NUORTEN ÄÄNEN KUULUVIIN
PÄÄTTÄÄ ROJEKTIRAHOITUKSISTA
OPINTOMATKOJA, TAPAHTUMIA
VERKOSTOITUMISTA MUIDEN NUORTEN KANSSA
ALUEELLISESTI JA VALTAKUNNALLISESTI
KEHITTÄÄ NORSUN TOIMINTAA

13-25 -VUOTIAAT
6-8 KOKOUSTAI
VUOSI
KOKOUSA
PALKKIOT &
MATKAKORVAUKSET

NUORTEN JÄLKI-HANKE

Tukea ja neuvoa

Tapaamisia alueen muiden nuorten kanssa

Uuden ideointia ja kokeilua

Ideoita vaikuttamiseen

Tietoa yrittäjyydestä

Tukea nuorisotyöntekijöille

Kylien ja yhdistysten toiminnan kehittämistä nuorten näköiseksi

RIIKKA KYLMÄOJA
riikka.kylmaoja@nousevarannikkoseutu.fi
p. 045 78355167

LISÄTIETOJA

WWW.NOUSEVARANNIKKOSEUTU.FI
WWW.NUORISOLEADER.FI

Instagram, TikTok, YouTube, Snapchat, Discord

@NUORINORSU

NUORISOAKTIVAATTORI

#nuoriso LEADER

Miksi kannattaa vastata?

Kyselyssä kartoitetaan paikallisia nuorten palveluita ja niiden toimivuutta nuorten näkökulmasta

Kyselyyn vastaaminen mahdollistaa nuorten oman näkökulman huomioimisen Norsun hankkeissa

→Tietoa voidaan Norsun kautta välittää esimerkiksi nuorisovaltuustoille

→Tietoa voidaan tarjota nuorten kanssa työtä tekeville paikallisten palveluiden kehittämiseksi ja nuorten toiveiden huomioimiseksi

Kyselyn täyttäminen

Kyselyn täyttäminen kestää noin 5-15 minuuttia. Jokaisen kysymyksen kohdalla on ohjeet vastaamiseen. Osa kysymyksistä voi tuntua vaikeilta, mutta kysymyksiin voi vastata rohkeasti oman kokemuksen mukaan. Kysymyksistä ovat pakollisia vain viimeisen sivun taustakysymykset. Jos kyselyn kanssa tulee ongelmia, niin meiltä saa pyytää apua!

Jos kyselystä tulee vielä myöhemminkin kysyttävää, meille voi laittaa sähköpostia:

Saija: saija.fingerroos@ulapland.fi

Riikka: riikka.kylmaoja@nousevarannikkoseutu.fi

LIITE 4 Korrelaatioanalyysi

Correlations

	käännetty_voi mavara_päivät täiset	käännetty_voi mavara_tyytv äinen	käännetty_voi mavara_ank as	käännetty_voi mavara_tarpe ellinen	käännetty_voi mavara_vaiku tusvaltaa	käännetty_voi mavara_halli nnassa	käännetty_voi mavara_jaks aminen
käännetty_voimavara_päi vittäiset	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	,377** <,001 151	,421** <,001 141	,296** <,001 138	,303** <,001 150	,338** <,001 142	,376** <,001 146
käännetty_voimavara_tyyt väinen	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	,377** <,001 151	,771** <,001 149	,594** <,001 148	,423** <,001 158	,616** <,001 151	,604** <,001 155
käännetty_voimavara_av okas	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	,421** <,001 141	1	,655** <,001 143	,439** <,001 149	,581** <,001 143	,471** <,001 145
käännetty_voimavara_tar peellinen	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	,296** <,001 138	,594** <,001 148	1	,291** <,001 149	,461** <,001 141	,476** <,001 145
käännetty_voimavara_vai kutusvaltaa	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	,303** <,001 150	,423** <,001 158	,291** <,001 149	1	,457** <,001 151	,347** <,001 156
käännetty_voimavara_hal linnassa	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	,338** <,001 142	,616** <,001 151	,461** <,001 141	,457** <,001 151	1	,646** <,001 148
käännetty_voimavara_jak saminen	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	,376** <,001 146	,604** <,001 155	,476** <,001 145	,347** <,001 156	,646** <,001 148	1 <,001 158

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

LIITE 5 Summamuuttujan luokittelu

summavoimavara					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	1	,6	,6	,6
	1,20	1	,6	,6	1,2
	1,25	1	,6	,6	1,8
	1,40	1	,6	,6	2,4
	1,60	1	,6	,6	3,0
	1,67	1	,6	,6	3,6
	1,80	3	1,8	1,8	5,4
	2,00	11	6,5	6,6	12,0
	2,20	10	5,9	6,0	18,1
	2,25	2	1,2	1,2	19,3
	2,33	2	1,2	1,2	20,5
	2,40	5	3,0	3,0	23,5
	2,50	3	1,8	1,8	25,3
	2,60	11	6,5	6,6	31,9
	2,67	2	1,2	1,2	33,1
	2,75	5	3,0	3,0	36,1
	2,80	20	11,8	12,0	48,2
	3,00	34	20,1	20,5	68,7
	3,20	10	5,9	6,0	74,7
	3,25	1	,6	,6	75,3
	3,40	9	5,3	5,4	80,7
	3,60	7	4,1	4,2	84,9
	3,75	2	1,2	1,2	86,1
3,80	8	4,7	4,8	91,0	
4,00	15	8,9	9,0	100,0	
	Total	166	98,2	100,0	
Missing	System	3	1,8		
Total		169	100,0		

Summamuuttujan luokittelu: heikko (1–2,19), kohtalainen (2,2–2,79), hyvä (2,8–3,39) erittäin hyvä (3,4–4,0).